

„Podívej se hluboko do přírody a pak všechno lépe pochopíš.“

Albert Einstein

ÚVODNÍK

Vážené kolegové,

začíná jaro a zdá se, že bude pořádně horké, a to jak z důvodů nepočetného posunu klimatu, kdy všechny tři letošní měsíce byly teplotně nadprůměrné, ale i vzhledem k všem úkolům, které máme před sebou.

Snad nikdy v novodobé historii nebyla taková koncentrace zásadních legislativních změn, které musíme řešit a které se bytostně týkají vlastníků lesů. Musíme je nejen řešit, ale potřebujeme je zásadním způsobem ovlivnit.

Projednávání novely zákona o myslivosti, které je poznamenáno neochotou myslivců ustoupit ze svých požadavků zachovat výměru honiteb i za tu cenu, že novela nakonec neprojde schvalovacím procesem. Snad žádný zákon není provázen tolika vášněmi a tlaky jako právě tento. Je nepochybné, že bez novely zákona o myslivosti bude pro vlastníky lesů složité dostat požadavku na změnu druhové skladby lesů a ekonomicky se přitom nezruinovat. Zejména způsob, jakým se stanovuje odstřel zvířete, se musí změnit, a tak všichni pracujeme na tom, aby poslanci dostali jasné sdělení od vlastníků lesů, že novelu potřebují.

Snad méně vášní bude provázet projednávání novely zákona o lesích. Nepodceňujeme však tlaky ekoalarmistů a snůlků z řad ekologických nevládních organizací, které nám mohou přinést celou řadu problémů při prosazení moderního zákona. Zákona, který unese srovnání v rámci okolních lesnických vyspělých zemí. Zákona, který dává vlastníku důvěru a prostor přizpůsobit svoje lesy změnám klimatu, které nás nepochybně čekají. Veškerou sílu, kterou máme, musíme investovat do prosazení novely, která nás může posunout vřed. Je velkou škodou, že se současně s novelou patrně nepovede prosadit i reformu státní správy, která díky malým obvodům a absenci motivovaných a lesnických vzdělaných pracovníků vykazuje vady, které jdou odstranit jen změnou systému.

Tyto zásadní novely jsou ještě doplněny novelou zákona o ochraně přírody a krajiny, která mění způsob ochrany druhů a může vlastníku přinést obrovské komplikace. Jsme sice jako vždy chlácholeni, že vlastně o nic nejde, ale my máme historickou zkušenost, že je to přesně naopak. Budeme velice ostražití. Navrch trochu „bruselských krajků“ ve formě implementace naprosto zbytečného nařízení proti odlesňování, které nám jen naloží pořádnou dávku administrativy a sledování dat z geolokace, která nikdo nepotřebuje.

Další předpis, který bude patrně v těchto dnech schválen, je nařízení o obnově přírody, které bude stejně nadbytečné a bude nám přinášet jen další a další povinnosti. Přejí nám všem dostatek sil ke zvládnutí této dávky úkolů a pokud možno i dostatek trpělivosti.

Ing. Jiří Svoboda
předseda SVOL

Volby do Evropského parlamentu jsou za dveřmi . . .

Ve dnech 7. a 8. června proběhnou v Česku volby do Evropského parlamentu. Česko je dnes devátou nejlidnatější zemí evropské sedmadvacátky a má stejný počet europoslanců jako třeba Švédsko nebo Maďarsko. Evropské lesy jsou rozmanité. Jejich vlastníci se shodují na tom, že bez řádného hospodaření je adaptace lesů na změnu klimatu nemožná.

Míra spokojenosti nestátních majitelů lesa v Česku s výsledky činnosti budoucího složení Evropského parlamentu bude přirozeně záviset na postojích nejsilnějších frakcí a směřování, resp. významu lesnictví v členských státech, které mají v EP početnější zastoupení. Lesy, podmínky pro hospodaření a výzvy jsou jiné na jihu, na severu či ve střední Evropě, je proto potřeba naše problémy a požadavky komunikovat a hledat pro ně podporu. Bylo by proto chybou evropské volby ignorovat.

V minulých volbách posílily strany často nerespektující trž-

Foto: Unsplash

ní a sociální aspekty hospodaření v lesích a rozvoje venkova a uplynulých pět let bylo v tomto ohledu velmi náročných. Jedním z prvních návrhů, které vyvolaly velkou pozornost a připomínky vlastníků lesů v Evropě, byl návrh Nové evropské lesnické strategie, výrazně ovlivněný konceptem Zelené dohody pro Evropu a Strategii EU pro biodiverzitu do roku 2030. Vzápětí následoval balíček „Fit for 55“, jehož cílem bylo převést kli-

matické ambice Zelené dohody, tj. snížit v EU emise CO₂ o 55 % do roku 2030, do podoby právních předpisů v oblasti dopravy, energetiky, průmyslu, daní, ale i zemědělství a lesnictví.

V legislativním cyklu 2019–2024 byla dosud přijata mj. nařízení o taxonomii pro udržitelné investice, nařízení o evropském právním rámci pro klima, revize nařízení o emisích v sektoru LULUCF (využívání půdy, změny ve využívání půdy

a lesnictví), revize směrnice o obnovitelných zdrojích (RED III) nebo nařízení o komoditách a produktech spojených s odlesňováním (EUDR).

V různé fázi vyjednávacího procesu se nyní nacházejí další předpisy s vazbou na lesnictví. Po finálním schválení na únorovém plénu Evropského parlamentu čeká na závěrečné posouzení Evropskou radou a členskými státy návrh nařízení o obnově přírody. Předpokládá

pokračování na str. 2 »

Den otevřených lesů SVOL se blíží

3. ročník v sobotu 18. května 2024

Pojďte s námi do lesa a poznejte les jinak! ■ Les očima vlastníků a lesníků, kteří se o něj starají. ■ Program pro celou rodinu – vycházky, soutěže, hry, tvoření

Hodně se dozvíte a mnohé vyzkoušíte, zjistíte, že všechno v lese má svá pravidla. Těšíme se na vás.

Kam vyrazit? Přehled akcí na www.denotevrenychlesu.cz

Volby do Evropského parlamentu... pokračování ze str. 1

se, že schvalování bude čistě formální, i když určitá nejistota zůstává s ohledem na protesty zemědělců v celé Unii.

Poslanci odhlasovali mj. také návrh certifikačního rámce EU pro odstraňování uhlíku. Nakonec byly schváleny flexibilnější formule a většinu klíčových ukazatelů bude nutné určit prostřednictvím metodik, které začne projednávat expertní skupina Evropské komise v polovině dubna.

Na plenárním zasedání v dubnu se očekává hlasování k zákonu

o monitorování a hodnocení půdy, který se týká také lesních půd. Kritické připomínky evropských organizací vlastníků lesů i SVOL si dále vyžádaly návrh nového rámce EU pro monitorování lesů a návrh nařízení k reprodukčnímu materiálu rostlin a lesních dřevin. Podrobnosti jsou dostupné na webu SVOL v záložce Naše témata/Připravovaná evropská legislativa.

Většinu navrhovaných předpisů je často bohužel vlastní odtrženost od reality a obtížná praktická proveditelnost, nárůst byrokratické

zátěže pro vlastníky lesů i členské státy a finanční náročnost zamýšlených opatření, na které ale nemá ani Unie ani členské státy dostatek prostředků. Některá opatření vyvolávají otázky, zda jsou skutečně potřebná a správně zacílená. Například ambice EU minimalizovat celosvětové odlesňování je sice chvályhodná, ale dopadne i na vlastníky lesů v Evropské unii, kde se plocha lesů mezi lety 2000 a 2021 navýšila o 5,3 %!

Nadnárodní organizace vlastníků lesů v Bruselu ve spolupráci se svými členy proto připravily dokument s názvem Manifest: Péče

MANIFEST
Péče o evropské lesy najdete pod tímto odkazem:
<https://www.cepf-eu.org/page/manifesto>

o evropské lesy, ve kterém kandidátům EP připomínají, že bez řádného hospodaření jsou potřebné změny a adaptace lesů na změnu klimatu jednoduše nemožné. Upozorňují, že pro zajištění budoucnosti evropských lesů má zásadní význam jejich aktivní a udržitelné hospodaření. Od nově zvolených poslanců a nově jmenované Evropské komise proto požadují, aby vní-

mali rozmanitost lesů a podmínek pro hospodaření v nich, upustili od univerzálního přístupu k lesům, respektovali pravomoci a kompetence členských států v oblasti lesnictví v souladu se zásadou subsidiarity, posílili spolupráci s vlastníky lesů, podpořili je v jejich péči o les a vyvinuli nástroje, které by finančně zhodnotily poskytované ekosystémových služeb.

Je na rozhodnutí každého z nás, jaké směrování vývoje evropských lesů svojí aktivní účastí v evropských volbách podpoří.

Ing. Marie Růžková,
tajemnice SVOL

Z jednání 5. valné hromady Komory církevních lesů

12. března se v Olomouci uskutečnila 5. valná hromada Komory církevních lesů.

U příležitosti setkání přišel hosty pozdravit i Mons. Josef Nuzík, arcibiskup olomoucký. S aktuálními informacemi ohledně financování v lesním hospodářství a přípravou novely lesního zákona a zákona o myslivosti seznámil přítomné vrchní ředitel Sekce lesního hospodářství Ministerstva zemědělství Patrik Mlynář. O chystané novelizaci zákona o ochraně přírody a krajiny s účastníky diskutoval vrchní ředitel Sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí Michal Servus. Dopadům klimatické změny na lesní ekosystémy a významu lesů pro koloběh vody se věnoval ve svém příspěvku docent Jan Pokorný.

Jednání valné hromady se zúčastnil předseda SVOL Jiří Svoboda. Ve svém vystoupení ocenil aktivní činnost zástupců komory v republikovém výboru SVOL a zdůraznil potřebu soudržnosti všech komor: „Před námi je náročné období, čekají nás novely

zákonů zásadních pro budoucí hospodaření v lesích, připravují se nástroje k zajištění financování péče o les a poskytování ekosystémových služeb. K tomu, aby výsledky jednání co nejvíce naplnily očekávání našich členů a dalších nestátních vlastníků

lesa, musíme nyní směřovat naše společné úsilí“.

S krátkým vystoupením pozdravil členy komory i Richard Podstatzký, předseda Komory soukromých lesů.

Postoj Komory církevních lesů shrnul místopředseda komory Arnošt Buček, jednatel společnosti Arcibiskupské lesy a statky, v jejíž prostorách valná hromada probíhala: „Podporujeme ministra zemědělství Marka Výborného ve snaze zajistit novelu zákona o myslivosti, která posílí práva vlastníků honebních pozemků (především snížení minimální výměry honiteb) a poskytne nástroje k řešení situace se stále se zvyšujícími stavy spárkaté zvěře. Stejně tak v očekávání vyhlížíme novelu zákona o lesích. Od novely očekáváme především

snížení restrikcí a zvýšení motivace k pěstování lesů schopných čelit klimatické změně a zároveň poskytujících všechny produkční i mimoprodukční funkce. K tomu je nezbytné zpracovat věcné připomínky SVOL k novelám obou zákonů v mezirezortním připomínkovém řízení“.

Neméně významná témata, týkající se novely zákona o dřevu, nařízení EU o obnově přírody, novely zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, novely vodního zákona, zdrojů a předpokládaných objemů finančních prostředků pro dotační tituly lesního hospodářství pro rok 2024, směn a převodů pozemků v rámci arondací, shrnul předseda Komory církevních lesů Petr Bláha, prokurista Benediktinské hospodářské správy. (red)

Komora soukromých lesů: Na stole je kvalitní návrh novely zákona o myslivosti

Valná hromada SVOL-komory soukromých lesů, která proběhla 22. února ve Křtinách, deklarovala podporu vládním návrhům zákona o myslivosti i zákona o lesích. Vyjádřila nesouhlas se zvyšující se finanční zátěží dopadající na vlastníky lesů prostřednictvím vládního konsolidačního balíčku, zejména zvýšením daně z nemovitosti z lesních pozemků, a narůstající byrokracií v lesnictví. Za nesprávné označila také navýšení DPH na palivové dřevo a doporučila SVOLu vstoupit do jednání o uzavření Memoranda o spolupráci s Asociací soukromého zemědělství. Valná hromada byla volební, v roli předsedy na další volební období pokračuje Richard Podstatzký.

„Chceme věřit, že se obě novely podaří prosadit napříč politickým spektrem, protože zdravé prosperující lesy jsou zájmem celé společnosti,“ uvedl předseda Komory soukromých lesů Richard Podstatzký. „Oba zákony spolu naprosto neoddělitelně souvisejí a bez jednoho nebude dobře fungovat druhý,“ zdůraznil s tím, že SVOL, jehož je Komora součástí, byl hlavním iniciátorem novelizace lesního zákona a změna myslivecké legislativy je dlouhodobým cílem spolku.

Richard Podstatzký s poděkováním zhodnotil snahu ministra zemědělství Marka Výborného nalézt mezi zainteresovanými organizacemi kompromisy a konstatoval, že návrh zákona o myslivosti posouvá českou myslivost do 21. století, klade důraz na ochranu lesů a na práva vlastníků honebních pozemků, zachovává tradice v myslivosti a nabízí způsob prevence a řešení škod na lesních i zemědělských po-

rostech. Prioritou Komory bylo snížení výměry minimální výměry honiteb, otevření možnosti tvorby honiteb, umožnění individuálního práva lovu vlastníka či pachtýře na obhospodařovaných pozemcích, či liberalizace způsobů lovu. Návrh novely zákona přináší pozitivní změny a většinou odpovídá dlouhodobému postoji SVOL, a proto SVOL s návrhem zákona jako celkem souhlasí.

V procesu projednávání lesního zákona se SVOL sdružil do společné platformy s dalšími organizacemi lesníků, ochránců přírody, akademické sféry i průmyslu, aby společně předložily Ministerstvu zemědělství návrh novelizace les-

ního zákona. „Většinu navrhovaných změn se podařilo do předloženého návrhu zákona prosadit. Kvitujeme snahu vytvořit lepší legislativní prostředí pro zvládání vývoje přírodních, ekonomických i sociálních podmínek lesnického hospodaření a správy lesů; dále pak uvolnit vlastníků lesů ruce pro samostatné rozhodování a snížit jejich administrativní zátěž,“ zmínil Richard Podstatzký. Vlastníkům lesů v návrhu lesního zákona naopak chybí zejména ustanovení o sdružování drobných vlastníků nebo snaha o reformu státní správy.

Nosným programem podpory vlastníků lesů zůstává pro rok 2024 nařízení vlády č. 30/2014 o finančních příspěvcích na hospodaření v lesích. Ministr zemědělství Marek Výborný, který se konferencí zúčastnil on-line, v této souvislosti uvedl, že: „Ministerstvo zemědělství má za cíl obstarat dostatek finančních prostředků tak, aby byly žádosti vypláceny ve

stoprocentní výši. V roce 2024 může pro tyto účely využít zatím 2,1 mld. Kč, přičemž 1,1 mld. Kč je k dočerpání z Národního plánu obnovy a 1 mld. Kč jsou prostředky přidělené státním rozpočtem.“ Připomněl také, že tzv. „adaptační platba“ je mezidobím a do budoucna jsou jednoznačným směrem platby za ekosystémové služby. V diskusi pak reagoval na připomínky a stížnosti účastníků valné hromady k přílišné byrokracii v lesnictví a dvojkoľejnosti státní správy.

Předseda SVOL Jiří Svoboda ve svém vystoupení zdůraznil, že vlastníci lesů se bez finanční podpory ze strany státu neobejdou. „Není přejemné být stále v roli prosebníků – naší prioritou je hospodařit v lesích trvale udržitelným způsobem s vyváženými třemi pilíři péče o les ekonomickým, ekologickým i sociálním. To však mnozí vlastníci nemohou. Řadě z nich nezbyly žádné hospodářské lesy, pouze lesní pozemky, na kterých musí les vypěstovat znovu. Kůrovec nám vystavil

účet o mnoho miliard přesahující to, co vlastníci získali na kůrovcových kompenzacích. Všechno ostatní musí zaplatit z vlastní kapsy. Proto zásadně nesouhlasíme s další finanční zátěží vlastníků jako je zvýšení daně z nemovitosti z lesních pozemků, které celá společnost někdy až bezuzdně využívá.“ Vyjádřil naději v navázání spolupráce s Asociací soukromého zemědělství a pro úspěšné prosazení požadovaných změn, které SVOL požaduje, vyzdvihl nutnost svornosti všech komor.

Mezi hosty v Křtinách nechyběl ministr životního prostředí Petr Hladík, místopředseda Senátu Tomáš Czernin, předsedkyně výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny Jana Krutáková, vrchní ředitel sekce lesního hospodářství MZe Patrik Mlynář, a další.

Valná hromada Komory soukromých lesů byla volební. Na další dvouleté období byl předsedou Komory zvolen Richard Podstatzký, místopředsedou Constantin Kinský. Členy představenstva byli zvoleni Robin Ambrož, Francesco Kinský dal Borgo a Michael Podstatzký-Lichtenstein.

Novým zástupcem Komory v republikovém výboru SVOL byl zvolen Jan Sovák ze společnosti Kinský Žďár, a.s., a novým členem revizní komise Richard Štengl. (red)

Stav členské základny SVOL kde dni 21. 2. 2024	Počet členů	Výměra v ha
Komora soukromých lesů	217	156 849
Komora církevních lesů	21	141 870
Komora obecních lesů	487	251 098
Mimořádní členové	3	5 042
Celkem SVOL	728	554 859

Ing. Václav Kodet: Obnova jihlavských lesů po kalamitě je enormní. Hluboce před všemi smekám.

Jeden ze spoluzakladatelů SVOL, více než 30 let v čele Správy městských lesů Jihlava, nejprve jako ředitel příspěvkové organizace, později jako jednatel obchodní společnosti s ručením omezením. Na lesy města tvrdě dopadla kůrovcová kalamita. Z původních 1,2 milionu kubíků zásob smrku je vytěžen téměř 1 milion. Veškeré úsilí firmy směřuje do obnovy lesa. Také na SVOL podle jeho slov čeká ještě mnoho tvrdé práce.

Vysočina někdy bývá až synonymem kůrovcové kalamity... Jaké roky máte za sebou, jaká situace je nyní? V jakém měřítku postihla kůrovcová kalamita majetek?

Troufám si říct, že tak jak byla celá Vysočina postižena asi nejhůře v rámci celé ČR, tak dopadly i lesy města Jihlavy. 1. ledna 2018 nám začal platit nový lesní hospodářský plán, v druhé polovině roku se již objevil významný problém s kůrovcem. Všechny přírodní a klimatické podmínky pomáhající rozvoji a gradaci kůrovce v lesním majetku města byly umocněny nevyváženou druhovou i věkovou skladbou porostů. Na začátku platnosti LHP měl smrk v našich lesích zastoupení skoro 85 %. Nástup kalamity byl tak raketový, že se běžnými, doposud známými ochrannými a obrannými opatřeními nedalo kalamitu brzdit, natož zastavit. Pro představivost jen pár čísel. Nepřekročitelná výše těžeb představovala 414 000 kubíků. V roce 2018 jsme již vytěžili celkem více jak 78 000 kubíků. Kůrovcová těžba kulminovala v roce 2021, kdy jsme za rok vytěžili skoro 250 000 kubíků. K dnešnímu dni máme z původních 1,2 milionu kubíků zásob smrku vytěžen skoro 1 milion. Jsem velice rád, že ruku v ruce s nahodilou kůrovcovou těžbou se nám daří i vzniklé holiny zalesňovat a obnovovat. První zalesnění nám z původních běžných cca 25 ha holin v roce 2022 kulminovalo na cca 170 ha. Byli jsme zároveň mile překvapeni, jak se nám již dříve vyplatilo používat jemnější způsoby obnovy. V letech 2021 a 2022 jsme mohli vykázat i více jak 116 ha přirozené obnovy. To, co se odehrávalo při maximálním nasazení lidí a techniky v našich lesích, jsem nejraději ukazoval na množství kamionů dřeva, které jsme museli denně z lesa a manipulačního skladu vypravit. Nebylo výjimkou, že z jednoho lesnického úseku (máme jich sedm) to bylo i více než 15 kamionů za den. V tomto pracovním nasazení se nedá dlouhodobě pracovat. Venkovní personál a stěžejní pracovníci managementu by nyní potřebovali několik let nabírat nové síly, ale s nárůstem obnovy a ochrany lesa to opět není možné. V takovém nasazení se dá pracovat jen, když se vám stane vaše zaměstnání povoláním a srdeční záležitostí. Před

všemi, kteří si touto zkušeností u Správy městských lesů Jihlava prošli a dnes nasazují na obnovu lesa další zbytky sil, hluboce smekám. Nesmírně je obdivuji a patří jim nejen můj dík, ale obrovské poděkování všech, kteří rádi užívali požitky z našich lesů, a tvrdím, že je dříve nebo později budou moci v plné míře opět užívat.

Jaké hospodářské způsoby převážně využíváte a co zkoušíte nového?

V posledních letech před kůrovcovou kalamitou byl znatel-

sadbou i s jí (s využitím až 20 druhů lesních dřevin). Menší část holin je potom ponechána k sukcesi s různými možnostmi řešení obnovy do budoucna, podle následného stavu. Nové informace a zkušenosti by měl přinést projekt, do kterého jsme se zapojili společně s Krajem Vysočina a Mendelovou univerzitou, na testování možnosti hospodářského využití vybraných nepůvodních dřevin v podmínkách našeho regionu.

Byl jste jedním ze zakladatelů SVOL. Co dnes považujete za největší úkol SVOL?

U přípravy založení SVOL na podzim 1991 jsme byli společně s kolegy Kučerou, Petříkem a Kalušem, představiteli městských lesů Pelhřimov, Hradec Králové a České Budějovice. Napadlo nás tehdy nově vznikající vlastnické subjekty zastřešit nějakou společnou organizací pro řešení v té době již známých a do budoucna vzniklých problémů na centrální

Jak se v průběhu let proměnila/posunula úloha lesa a lesnictví?

V minulosti plnil les hlavně funkci hospodářskou a ostatní funkce lesa byly upozaděny a v menším měřítku. Dnes je potřeba najít onu rovnováhu mezi základními funkcemi lesa a lesního hospodářství, a to ekonomickou, environmentální a sociální. Navíc vlastníci lesa nesmí na poskytování těchto služeb prodělávat, jinak by nemělo smysl takovito majetek vlastnit a udržovat a nebylo by z čeho jej reprodukovat.

Co si jako člověk z praxe slibujete od novely lesního a potažmo mysliveckého zákona? V čem byste apeloval na politiky napříč politickými spektry, kteří o nich nyní budou rozhodovat?

Od novely lesního zákona si slibuji mnohé. Víím a byl jsem u toho, když vznikal první porevoluční návrh. Znění, které bylo nakonec

víc zákon musí reagovat na novou, měnící se situaci viz výše a měl by definovat společenskou poptávku po využívání lesů s přiměřenou náhradou a dostačující finanční kompenzací vlastníkům a hospodařícím subjektům v lesích.

Se zákonem o myslivosti je to ještě komplikovanější. Jsem vzděláním a celoživotním posláním lesník, který má svým pohledem na zákon o myslivosti blíže k vlastníkovi lesa než k myslivci a zároveň víím, jak je důležité se o zvěř ve volné přírodě starat a jakým fenoménem historickým, kulturním i společenským česká myslivost je. Najít mezi všemi úhly pohledu ten správný průsečík (kompromis) není vůbec jednoduché a léta se o to různí aktéři snaží. Paradoxem stále zůstává, že zvěř je v zákoně o myslivosti definována jako přírodní bohatství a toto přírodní bohatství nám působí obrovské škody na lesích, které jsou definovány v zákoně o lesích jako národ-

ný výrazný odklon od pasečného způsobu hospodaření (ač s maloplošnými holinami) a snažili jsme se využívat možností přírody. Na převážné části lesního majetku tak byla podporována možnost přirozené obnovy lesa zejména prováděním clonných sečí s následným domýcením mateřského porostu, na části majetku potom i s využíváním výběrných principů a se snahou o pěstování lesa přírodě blízkého. Ale nyní, po zpracování kalamity spíše řešíme otázku obnovy. I zde je to kombinace různých postupů. Na části lesa se využila ještě přirozená obnova, na části holin byla provedena příprava ploch naoráním pro přirozenou obnovu pomocí talířových bran, na převládající části území je prakticky od začátku zpracování kalamity prováděna rozsáhlá umělá obnova

úrovni. A že to byl dobrý nápad do-
svědčuje to, že dneska SVOL za-
štiťuje všechny nestátní vlastníky
lesa v ČR. Po všem, co již pro své
členy dokázal, je pro SVOL nejdů-
ležitějším posláním být zastáncem
nestátních lesů a lesníků v usměr-
ňování lesnické politiky a všech
legislativních procesů majících
dopad na hospodaření v lesích
a spoluzasadit se o trvale udrži-
telné hospodaření v lesích i při
ekonomických, společenských,
sociálních a především klimatic-
kých změnách v lesích a krajíně
ČR. A možná i střední Evropy a EU.
Myslím si, byť mnoho dobré práce
SVOL již pro vlastníky lesa vykonal,
že to těžší teprve přijde, a na tomto
poli lesnické politiky a využívání
lesa a jeho možností nás čeká ještě
mnoho tvrdé práce.

v roce 1995 schváleno a s malými
nuancemi platí dodnes, bylo asi
maximum možného, protože větší-
nová společnost ještě nebyla zvyklá
na změny ve vlastnictví lesa a jeho
využívání. Jinak omezení, restriktce
a ingerence státu do hospodaření
vlastníků tam ještě zůstaly zacho-
vávány v míře, která je již nežádoucí
a v západních, lesnický vyspělých
zemích nebyly nikdy zavedeny. Na-

ní bohatství. Myslím, že připravovaná novela bude mít zase o krok
blíže k vlastníkovi lesa a k posí-
lení národního bohatství nad pří-
rodním. Z tohoto pohledu vnímám
tuto novelu jako krok správným
směrem.

Jana Divišová, PR manager

*Celý rozhovor si můžete přečíst
na www.svol.cz v rubrice Jak to vidím já.*

KDE JE MÍSTO, KTERÉ MÁTE V LESÍCH NEJRADĚJI?

Než nás potkala katastrofa v podobě kůrovcové kalamity, tak těch nádherných míst v městských lesích i na Vysočině jsem měl rád mnoho. Pokud se jedná o to vypíchnout jedno místo, kam si člověk chodí rozjímat, přemýšlet a dobít baterky, tak to jsou lesy pod nejvyšším kopcem Jihlavských vrchů pod Špičákem. Nachází se zde přírodní rezervace, která zachycuje torzo původních bukojedlových porostů s unikátním bylinným patrem, v oblasti máme také vlastní honitbu a pod rezervací starý lovecký srub bez elektřiny a ostatních vymožeností civilizace. Každý, kdo tato místa navštívil, žasne nad geniem loci této části městských lesů.

Startuje 3. kolo příjmu žádostí pro lesnické intervence Strategického plánu SZP 2023–2027

Ministerstvo zemědělství vyhlásilo 3. kolo příjmu žádostí pro vybrané intervence Strategického plánu SZP na období 2023–2027. Příjem žádostí bude probíhat prostřednictvím Portálu farmáře v termínu od 30. 4. 2024 (od 8:00 hod.) do 21. 5. 2024 (do 18:00 hod.).

V tomto kole bude rozděleno celkem téměř 3,5 mld. Kč, z toho na lesnické intervence připadne necelá polovina. **Finanční objem u lesnických intervencí je předběžně stanoven následovně:**

Intervence	Alokace
35.73 - Technologické investice v lesním hospodářství – záměry a), c), d)	373,4 mil. Kč
záměr a) Investice do technologií pro hospodaření v lesích – držitelé lesů	
záměr c) Investice do lesních školek	
záměr d) Investice do základního zpracování dřeva	
36.73 - Investice do lesnické infrastruktury – záměry a), b)	956 mil. Kč
záměr a) Investice do lesních cest	
záměr b) Stavební investice do skladů dříví	
40.73 - Vodohospodářská opatření v lesích	75 mil. Kč
43.73 - Neproduktivní investice v lesích	94 mil. Kč
44.73 - Přeměna porostů náhradních dřevin	182 mil. Kč

Pravidla pro poskytování dotací jsou stanovena Obecnými podmínkami a Specifickými podmínkami pro jednotlivé intervence platnými pro 3. kolo. Kromě toho se žadatel musí řídit také Příručkou pro zadávání zakázek, Metodikou hodnocení finančního zdraví, Příručkou pro publicitu SP SZP na období 2023–2027 a Metodikou ke střetu zájmů.

Všechny uvedené dokumenty jsou k dispozici na **webových stránkách www.szif.cz** v záložce Projekty rozvoje venkova a také na **www.eagri.cz** v záložce Dotační/Strategický plán SZP 2023–2027/Program rozvoje venkova. V záložce Strategický plán SZP 2023–2027/Aktuality také najdete výstupy ze semináře k 3. kolu příjmu žádostí konaného 5. března.

V našem příspěvku se podrobněji věnujeme podporám na lesní

techniku pro držitele lesů a podporám na budování a rekonstrukci lesních cest.

Intervence 35.73 – záměr a) Investice do technologií pro hospodaření v lesích – držitelé lesů

O dotaci může požádat vlastník lesa nebo osoba s jeho právy a povinnostmi hospodařící dle

LHP nebo dle LHO na min. výměře 3 ha. Výše **dotace činí 50 % způsobilých výdajů. Minimální výdaje**, ze kterých je stanovena dotace, na 1 projekt činí **50 tis. Kč, maximální výdaje**, ze kterých je stanovena dotace, na 1 projekt činí **10 mil. Kč.**

Maximální výše poskytnuté dotace na jeden nezávislý podnik za období 2023–2027 činí 50 mil. Kč.

Dotaci lze poskytnout na stroje a zařízení pro hospodaření v lese (včetně koně pro práci v lese), na stroje a zařízení pro údržbu a opravy lesních cest, stroje a zařízení pro výrobu palivového dříví (mobilní i stacionární, bez ohledu na způsob pohonu), mobilní stroje pro pořez dříví (řetězové a pásové pily) a dočasná uložiska vyzvednutého sadebního materiálu lesních dřevin (sněžné jámy).

Zvýhodnění v rámci preferenčních kritérií jsou vázána na:

- velikost investice vůči velikosti lesního majetku,
- min. 50 % výdajů na ekologické a k přírodě šetrné technologie,
- převažující příjmy z lesnictví a těžby dřeva (body od 40 %),
- velikost a typ žadatele,
- střední lesnické školy, učiliště, vysoké školy, krajská školní hospodářství,
- realizace ve strukturálně postižených krajích.

Orientaci potenciálních žadatelů usnadní níže uvedená přehledná tabulka dotovaných strojů a zařízení podle jednotlivých velikostí lesního majetku.

Intervence 35.73 – záměr a) Investice do lesních cest

O dotaci může požádat vlastník lesa nebo osoba s jeho právy a povinnostmi hospodařící dle LHP nebo dle LHO na min. výměře 3 ha. Výše **dotace činí 80 % způsobilých výdajů. Minimální výdaje**, ze kterých je stanovena dotace, na 1 projekt činí **500 tis. Kč, maximální výdaje**, ze kterých je stanovena dotace, na 1 projekt: **12 mil. Kč.**

Maximální výše poskytnuté dotace na jeden nezávislý podnik za období 2023–2027 činí 80 mil. Kč.

Dotaci lze poskytnout na tyto investice:

- lesní cesta = účelová komunikace v lese (tedy na pozemcích určených k plnění funkcí lesa nebo na pozemcích, které byly kvůli stavbě lesní cesty odňaty plnění funkcí lesa),
- investice, které souvisejí s výstavbou nových lesních cest 1L a 2L, vč. souvisejících objektů a vybavení a včetně nezbytně vyvolaných investic (výstavbou se rozumí i zřízení nové cesty 1L a 2L v trase současné lesní

svážnice – 3L, nebo technologické linky – 4L),

- investice, které souvisejí s rekonstrukcí (technickým zhodnocením) stávajících lesních cest 1L a 2L, včetně souvisejících objektů a vybavení a včetně nezbytně vyvolaných investic,
- projekční a průzkumné práce a inženýrská činnost během realizace projektu, maximálně do částky odpovídající 20 % způsobilých výdajů,
- nákup pozemku maximálně do částky odpovídající 10 % způsobilých výdajů.

Zvýhodnění v rámci preferenčních kritérií jsou vázána na:

- rekonstrukce stávající lesní cesty,
- nestmelený kryt vozovky (mechanicky zpevněné kamenivo, vibrováný štěrk, štěrk – hrubé drcené kamenivo, štěrkodrt, kamenná dlažba nebo štět),
- realizace výhybny nebo lesního skladu k usnadnění zásahu IZS (1 ks na 1 km cesty),
- finančně méně náročné projekty,
- využití přírodních materiálů,
- převažující přímé stavební výdaje na trasu cesty,
- přiměřenost délky lesní cesty k ploše LHC nebo zařizovacího obvodu LHO.

*Ing. Tomáš Dohnanský,
odborný poradce SVOL*

Přehled dotovaných strojů a zařízení z Programu rozvoje venkova (3. kolo příjmu žádostí) podle velikosti lesního majetku

Vlastníci od 3 ha
■ traktor do 50 kW pro práci v lese – max. 1,5 mil. Kč,
■ vyvážecí vlek za traktor nebo za koně (do 6 000 kg na nápravu) – max. 1,6 mil. Kč
■ lanový naviják pro soustředování dříví (nesený na tříbodovém závěsu traktoru) – max. 550 tis. Kč (jednobubnový), max. 1 mil. Kč (dvoububnový)
■ čelní rampovač (k traktoru nebo samojížděmu pracovnímu stroji – jen rampovač radlice, ne lopata ani vidle) – max. 550 tis. Kč
■ štěpkovač klestu bez hydraulické ruky s drapákem (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji nebo na samostatném pásovém podvozku, nikoliv nástavby nákladních vozidel, průměr štěpkovaného materiálu do 15 cm včetně) – max. 800 tis. Kč
■ postřikovač pro asanaci kůrovcového dříví insekticidem s bubnovým navijáním hadice (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji) – max. 450 tis. Kč
■ stroje a zařízení pro výrobu palivového dříví – bez ohledu na pohon (štěpačka dřeva) - max. 325 tis. Kč
■ stroje a zařízení pro výrobu palivového dříví – bez ohledu na pohon (okružní pila) - max. 325 tis. Kč
■ mobilní stroje pro pořez dříví (mobilní řetězové pily na podélné řezání s pořezovou lavicí) – max. 150 tis. Kč

Vlastníci od 10 ha
■ samochodný naviják – „železný kůň“, „motorový kůň“ do 30 kW (kolový i pásový) – max. 1,25 mil. Kč
■ lanový naviják pro soustředování dříví (montovaný na pevno) – max. 1 mil. Kč (jednobubnový), max. 1,5 mil. Kč (dvoububnový)
■ stroje a zařízení pro výrobu palivového dříví – bez ohledu na pohon (řezací štípačka pro průměr zpracovávaného dříví do 40 cm včetně) - max. 1,6 mil. Kč

Vlastníci od 50 ha
■ traktor od 50 kW do 100 kW včetně pro práci v lese – max. 2,8 mil. Kč
■ jednoúčelové i víceúčelové těžební hlavice (pouze k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji, nikoliv k harvestoru) – max. 2,5 mil. Kč
■ samochodný naviják – „železný kůň“, „motorový kůň“ nad 30 kW (kolový i pásový) – max. 3,5 mil. Kč
■ vyvážecí vlek za traktor nebo za koně (nad 6 000 kg na nápravu) – max. 2,2 mil. Kč
■ hydraulický jeřáb s drapákem/svěrný oplen – max. 900 tis. Kč
■ rýhový zalesňovací stroj – max. 420 tis. Kč
■ stroje pro stavbu oplocenek (zatlučování/zatlačování/zapichování kůlů a sloupků, včetně stavění pletiva) – max. 650 tis. Kč
■ zařízení pro výrobu kůlů (odkornování a špičatění kůlů) – max. 300 tis. Kč
■ štěpkovač klestu bez hydraulické ruky s drapákem (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji nebo na samostatném pásovém podvozku, nikoliv nástavby nákladních vozidel, průměr štěpkovaného materiálu nad 15 cm) – max. 1,4 mil. Kč
■ shmovač klestu (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji) – max. 270 tis. Kč
■ stroje a zařízení pro výrobu palivového dříví:
a) řezací štípačka – bez ohledu na pohon (pro průměr zpracovávaného dříví nad 40 cm včetně) - max. 2,5 mil. Kč
b) podávací stůl nebo příčný dopravník (navalovač) pro přísun kmenů - max. 325 tis. Kč
c) samostatný pásový dopravník vyrobených polen – max. 400 tis. Kč
d) vázací zařízení na vyrobená polena – max. 80 tis. Kč
e) čistící zařízení pro oddělení vyrobených polen od nežádoucích příměsí – max. 415 tis. Kč
f) buben pro balení vyrobených polen do sítě – max. 350 tis. Kč

Vlastníci od 100 ha
■ traktor od 100 kW do 150 kW včetně pro práci v lese – max. 3,6 mil. Kč
■ kůň pro práci v lese – max. 150 tis. Kč
■ štěpkovač klestu s hydraulickou rukou s drapákem (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji nebo na samostatném pásovém podvozku, nikoliv nástavby nákladních vozidel) – max. 2,5 mil. Kč
■ půdní fréza (k drcení nebo rozměňování potěžeby zbytků ponechaných na zemi) – max. 220 tis. Kč (jednotalířová), max. 420 tis. Kč (dvoutalířová), max. 1,5 mil. Kč (bubnová s noži nebo kladivý)
■ zařízení pro vyzvedávání odrostků z porostů (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji) – max. 450 tis. Kč
■ mobilní stroje pro pořez dříví (mobilní pásové pily) – max. 600 tis. Kč
■ stroje a zařízení pro údržbu lesních cest (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji - cepový žací stroj, jednonápravový plošinový přívěs s plnými čely a bočnicemi, nakládací lopata, posypové zařízení, protiběžná žací lišta, příkopová fréza, podkopová/svahovací ližce, sněžná fréza, sněžný pluh, vibrační deska) – dle typu stroje max. 200 až 750 tis. Kč

Vlastníci od 500 ha
■ přibližovač (skidder) = lesní kolový tahač (LKT) – max. 10 mil. Kč
■ traktor nad 150 kW pro práci v lese – max. 6 mil. Kč
■ vyvážecí (forwarder) do 150 kW včetně (nad 6 tun pneumatiky nad 450 mm nebo zdvojená náprava) – max. 7,5 mil. Kč
■ sázecí hlavice (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji) – max. 3 mil. Kč
■ odkornovací zařízení (protahovací válce do těžební hlavice) – max. 400 tis. Kč
■ stroje a zařízení pro opravy lesních cest (k traktoru nebo k samojížděmu pracovnímu stroji - fréza pro drcení vozovky, grejdr, vícenápravový plošinový sklápěcí přívěs s plnými čely a bočnicemi, rozrývač, válec) – dle typu stroje max. 200 tis. až 1,5 mil. Kč
■ sněžná jáma – max. 10 tis. Kč/m ³

Vlastníci od 1 000 ha
■ probírkový harvestor do 150 kW včetně – max. 9,5 mil. Kč
■ stožárová lanovka pro soustředování dříví (k traktoru nebo samojížděmu pracovnímu stroji) – max. 7,2 mil. Kč
■ vozidlo nebo jízdní souprava pro odvoz dříví:
a) tahač + klanicový návěs/přívěs/polopřívěs – max. 10 mil. Kč
b) samostatné nákladní vozidlo s klan. ložnou plochou – max. 8 mil. Kč
c) samostatný přívěs s klan. ložnou plochou – max. 5 mil. Kč
■ mobilní trakční naviják – max. 7 mil. Kč

Vlastníci od 2 000 ha
■ stožárová lanovka pro soustředování dříví (nástavba nákladního vozidla) – max. 10 mil. Kč
■ odkornovací zařízení (stacionární odkornovač na pojízdném podvozku) – max. 10 mil. Kč

Podpora na zachování habitatových stromů

Ministerstvo zemědělství v rámci lesnicko-environmentálních plateb, které jsou součástí Strategického plánu Společné zemědělské politiky, umožní od letošního roku podporu na zachování habitatových stromů. Jedná se o podporu v rámci intervence 29.70 Lesnicko-environmentální platby – Biodiverzita, podopatření zachování habitatových stromů.

Tato podpora je zcela nová a bude řešit potřebu zvýšení a zachování biodiverzity v lesích. Podopatření kompenzuje zvýšené náklady a snížené výnosy vyplývající ze zachování a ochrany habitatových stromů, které jsou z porostu běžně odstraňovány jakožto netržní dřeviny. Jedná se o zachování stromů s důležitými mikrostanovišti, která podporují rozvoj a zachování biodiverzity v lesích.

Pro účely této podpory se habitatovým stromem rozumí životschopný strom, s výjimkou všech druhů rodu smrk a douglasky tiso-listé, evidovaný v evidenci jednotek prostorového rozdělení lesa (tzv. fLPIS, podrobněji viz níže) s výčetní tloušťkou minimálně 40 cm a s výskytem alespoň jednoho stromového mikrostanoviště na kmene stromu. Podporovaná mikrostanoviště jsou následující:

- **dutina** nebo poranění kmene s delším rozměrem větším než

10 cm nalézající se do výšky 3 m kmene; u poranění musí být odhalené lýko, běl nebo odkryté jádrové dřevo a rána nesmí být čerstvá,

- **rozvojení kmene** do 1,3 m jeho výšky, kde alespoň jeden z kmenů má požadovanou výčetní tloušťku a jeden z nich je suchý nebo po něm zbyla vyhnílá, otevřená nebo nezavalená dutina, nebo
- **plodnice trvalých kloboukatých dřevokazných hub** s minimálním průměrem 5 cm nalézající se do výšky 3 m kmene.

Vybrané podmínky podopatření

- Žadatel může každoročně podat pouze jednu žádost o zařazení do podopatření zachování habitatových stromů. Minimální počet zařazovaných kruhových ploch v okolí habitatových stromů na jednoho žadatele je 10 ploch na jednu žádost a maximální počet je 1000 ploch na

všechny podané žádosti o zařazení v rámci tohoto podopatření za celé programové období.

- Žadatel musí mít platný plán nebo osnovu pro porostní skupinu, ve které hodlá zařadit kruhové plochy v okolí habitatových stromů do podopatření zachování habitatových stromů, uložené v digitální formě v datovém skladu. Pokud v prvním roce platnosti plánu nebo osnovy žadatel nemá v datovém skladu platný plán nebo osnovu, lze kruhovou plochu zařadit na základě dat předešlého plánu nebo osnovy.
- Habitatový strom musí být ve vzdálenosti alespoň 20 m od hranice porostních skupin evidovaných na žadatele a ve vzdálenosti alespoň 40 m od jiného habitatového stromu.
- Žadatel v terénu habitatový strom barevně označí vlnovkou, vyjma žluté barvy, o šířce 5 cm ve výšce 130 cm kmene. Nad vlnovkou bude uvedeno žadatelem zvolené označení habitatového stromu o velikosti znaku alespoň 15 cm.
- Žadatel uvede polohu habitatového stromu prostřednictvím geolokačního nástroje v evidenci jednotek prostorového rozdělení lesa.

- Žadatel po celou dobu plnění víceletých podmínek neprovede na kruhové ploše v okolí habitatového stromu o poloměru 20 m úmyslnou těžbu.

Způsobitá plocha

Podpořeny budou kruhové plochy v okolí vybraných habitatových stromů o poloměru 20 m v rámci porostních skupin, které jsou evidovány v fLPIS, a to mimo oblasti Natura 2000 a ZCHÚ. Z této podpory budou vyloučeny porostní skupiny zařazené v jiných plošných lesnických opatřeních.

Kdo může žádat o podporu

Vlastník, nájemce, vypůjčitel nebo pachtýř lesa nebo jejich spolky. Do podopatření zachování habitatových stromů nelze zařadit žadatele, který je státní příspěvkovou organizací, organizační složkou státu nebo státním podnikem. Žadatele, kteří se budou chtít v roce 2024 zařadit do tohoto podopatření mají již nyní možnost zaevidovat si habitatové stromy do systému fLPIS – toto je podmínkou pro vstup do podopatření. Postup, jak si habitatové stromy zaevidovat je popsán v dokumentu „Příručka pro žadatele - evidování habitatových stromů v fLPIS v rám-

ci podopatření zachování habitatových stromů“, který je dostupný zde: <https://portal.mze.cz/public/portal/-a16021--te54rxKO/prirucka-pro-evidovani-habitatu-23-pdf?linka=a471881>.

Termín příjmu žádosti

Žádost o zařazení podá žadatel do 15. května prvního roku trvání závazku, nejpozději však spolu s žádostí o dotaci, a to výhradně přes Portál farmáře.

Výše podpory

Sazba dotace činí **143 EUR/1 ha kruhové plochy** zařazené do podopatření zachování habitatových stromů. Pro rok 2024 je pro přepočtení sazby stanoven směnný kurz ve výši 24,724 CZK/EUR.

Závazné podmínky pro poskytnutí dotace jsou stanoveny **nařízením vlády č. 72/2023 Sb.**, o stanovení podmínek provádění opatření lesnicko-environmentální platby. Metodika k provádění tohoto nařízení pro rok 2024 bude před příjmem žádostí zveřejněna na stránkách eagri.cz.

Ing. Barbora Friedrichová

Odbor environmentálních podpor rozvoje venkova

Oddělení strategie environmentálních podpor rozvoje venkova

Ministerstvo zemědělství

Příklady způsobitých habitatových stromů

HARMONOGRAM PŘÍJMU ŽÁDOSTÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU SZP – LESNICKÉ INTERVENCE

- 25.70 – Zalesňování zemědělské půdy – péče o založený porost – 15. 5. 2024 ŽOD (30. 11. 2023 ŽOZ),
 - 26.70 – Péče o založený agrolesnický systém – 15. 5. 2024 ŽOD (30. 11. 2023 ŽOZ)
 - 29.70 – Lesnicko-environmentální platby – Biodiverzita – 15. 5. 2024
 - 30.70 – Lesnicko-environmentální platby – Genofond – 15. 5. 2024
 - 35.73 – Technologické investice v lesním hospodářství – jarní kolo/od 30. 4. 2024, 8:00 hodin do 21. 5. 2024 18:00 hodin
 - 36.73 – Investice do lesnické infrastruktury – jarní kolo/od 30. 4. 2024, 8:00 hodin do 21. 5. 2024 18:00 hodin
 - 38.73 – Investice do obnovy kalamitních ploch – podzimní kolo
 - 39.73 – Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin – podzimní kolo
 - 40.73 – Vodohospodářská opatření v lesích – jarní kolo/od 30. 4. 2024, 8:00 hodin do 21. 5. 2024 18:00 hodin
 - 41.73 – Zalesňování zemědělské půdy – založení porostu – 15. 5. 2024 ohlášení, 30. 11. 2024 ŽOD
 - 42.73 – Založení agrolesnického systému – 15. 5. 2024 ohlášení, 30. 11. 2024 ŽOD
 - 43.73 – Neproduktivní investice v lesích – jarní kolo/od 30. 4. 2024, 8:00 hodin do 21. 5. 2024 18:00 hodin
 - 44.73 – Přeměna porostů náhradních dřevin – jarní kolo/od 30. 4. 2024, 8:00 hodin do 21. 5. 2024 18:00 hodin
- ŽOZ – žádost o zařazení
ŽOD – žádost o dotaci
- Podrobnosti: <https://eagri.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027>

Prevence vzniku lesních požárů

Nastává období nejčastějšího vzniku lesních požárů v Česku, které zahrnuje část roku od března do října, přičemž nejvíce jich bývá v dubnu. Není proto vůbec na škodu zopakovat nejdůležitější zásady protipožární prevence v lesích. Samostatnou kapitolu v rámci předcházení vzniku lesních požárů pak představuje problematika pálení klestu.

Přírodní požáry nebo také požáry v přírodním prostředí tvoří dlouhodobě čtvrtinu všech požárů v Česku. Jedná se o nekontrolované, volně se šířící požáry lesních porostů, křovin a suché trávy, které vzplály volně v přírodě (např. účinky blesků), nebo také v důsledku činnosti člověka, ať již úmyslně nebo v důsledku nezodpovědného jednání. Hasičským záchranným sborem České republiky (dále jen „HZS“) jsou zde řazeny požáry zemědělských ploch, volných ploch (např. sady, zahrady, louky, parky apod.) a především lesní požáry.

Lesní požár lze charakterizovat např. jako oheň, který vznikne a šíří se v lese a na jiných lesních pozemcích, nebo se rozšíří do lesa a na jiné lesní pozemky. Například v období sklizně může od zemědělského stroje začít hořet půda v bezprostřední blízkosti lesa, kam se oheň následně rozšíří. Lesní požáry představují v našich podmínkách dlouhodobě téměř třetinu všech přírodních požárů.

V podmínkách Česka bývají nejrozlehlejší požáry v zabuřených kulturách nebo v lesích, kde probíhá těžba (až 75 % zasažené plochy). Napomáhá tomu rychlé šíření travním porostem, hrabankou, opadem nebo rašelinou. Polovina lesních požárů bývá zapříčiněna lidskou nedbalostí v podobě nerespektování zákazu zakládání ohňů v lese, jejich následné nedostatečné uhašení nebo odhozený nedopalek cigarety.

Legislativní rámec protipožární prevence v lesích

Základním pramenem práva, řešícím problematiku požární ochrany, je zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“), který upravuje mimo jiné prevenci vzniku požárů, základní povinnosti fyzických osob, právnických osob, podnikajících fyzických osob, ale i úlohy státní správy a samosprávy na úseku ochrany před požáry. Hlavní odpovědnost za prevenci, zmírnění následků a likvidaci požárů vegetace nese Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“) a HZS, který podléhá ustanovením zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR.

Na území lesů je zásadní právní normou zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů, který především zakazuje jednání, jež mohou vést ke vzniku lesního požáru. Podle § 20 je v rámci obecného užívání lesa v lesích zakázáno rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně, a to až do vzdálenosti 50 m od okraje lesa, kouřit a odhazovat

hořící nebo doutnající předměty. Tato ustanovení se nevztahují na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese. Zákaz odhazovat hořící nebo doutnající předměty se však vztahuje i na vlastníka lesa, nájemce lesa nebo toho, kdo les užívá z jiného právního důvodu. V § 32 je uvedena povinnost vlastníka lesa provádět preventivní opatření proti vzniku lesních požárů podle zákona o požární ochraně.

Povinnost hlídkové činnosti pro vlastníky souvislých lesních porostů o celkové výměře větší než 50 ha v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru nařizuje rovněž zákon o požární ochraně. Zavádí povinnost provádět opatření pro včasné zjištění požáru v lesích pomocí hlídkové činnosti s potřebným množstvím sil a prostředků požární ochrany. Dříve byla prvkem požární prevence také Letecká hasičská služba (dále jen „LHS“), která byla Ministerstvem zemědělství (dále jen „MZe“) zabezpečována od roku 1993 v úzké spolupráci s MV – GR HZS ČR a od roku 2001 také s Leteckou službou Policie ČR. Od roku 2017 funguje nový model LHS, v rámci kterého, na rozdíl od předchozích let, není zajišťována letecká hlídková činnost, ale výlučně hašení lesních požárů.

Opatření ke snížení požárního rizika

Na území lesů lze snížit riziko vzniku a šíření požárů aktivním cíleným managementem. Biotechnická opatření v podobě protipožárních izolačních pruhů nebo protipožárních pásů jsou opodstatněná především v místech s vysokým rizikem požáru (např. tam, kde v minulosti již problémové požáry vznikly nebo kde by tyto požáry mohly mít významné dopady na zdraví obyvatel či na majetek).

Protipožární izolační pruhy mají za cíl zabránit vzniku a šíření lesního požáru. Oddělují zápalný zdroj od hořlavé vegetace. Jde o pruh půdy zbavený veškeré vegetace a hrabanky (obnažený až na minerální půdu), jehož účelem je zastavení případného pozemního požáru vzniklého od zápalného zdroje. Může být dočasný (udržovaný jen v období zvýšeného rizika požáru) nebo stálý. Při jeho tvorbě a udržování musí být zabráněno půdní erozi.

Méně radikálním opatřením je příprava dostatečně širokých protipožárních pásů, jejichž cílem je snížení množství hořlavého materiálu, aby byl postup požáru citelně zpomalen a zvýšila se pravděpodobnost jeho včasného odhalení a lokalizace. Vytvořeny mohou být ve stávajících porostech výrazným

Nevhodně prováděné pálení klestu, kdy je porušována celá řada bezpečnostních zásad a doporučení.

Foto A. Véle

Pozemní lesní požár

Foto D. Binar

Následky lesního požáru

Foto J. Lubojácký

snížením zakmenění, odstraněním ležícího mrtvého dřeva, klestu a dalšího snadno zápalného a hořlavého podrostu, nebo mohou být zakládány cíleně z huře hořlavých dřevin (např. LP, JV, JS, OL).

K protipožární ochraně a prevenci lze zařadit také technická a organizační opatření jako např. vhodné rozdělení lesa (zejména rozsáhlejších jehličnatých porostů), umístování a parametrizaci přístupových cest a požárních nádrží. Cílem těchto opatření je hlavně usnadnit hašení požáru. V neposlední řadě je nezbytné působit také na veřejnost, návštěvníky lesa, a především na děti školního věku vhodně zvolenou osvětou (např. lesnická pedagogika, budování míst k odpočinku, informační tabule apod.). Samozřejmě musí být důkladně proškolení lesnického personálu v oblasti požární ochrany, obzvláště pak v problematice pálení klestu.

Jak postupovat při pálení klestu?

Pálení klestu v lese je s ohledem na rizika opodstatněné prakticky pouze z důvodu zajištění ochrany lesa před škodlivými organismy, které mohou významně poškodit

okolní živé porosty. Jedná se zejména o podkorní hmyz (kúrovce) na smrku a borovici, proto by mělo být prováděno pouze pálení kúrovci napadeného, případně pro jejich vývoj atraktivního (čerstvého) klestu.

Pálení je nutné vždy předem ohlásit HZS ČR buď prostřednictvím internetové aplikace „Evidence pálení“ (<https://palesni.cz/>), nebo telefonicky na místně příslušné Operační a informační středisko HZS (telefonní čísla jsou uvedena na webu HZS). Nahlášením pálení nedochází k jeho schválení. Je pouze evidováno pro možnost ověření místa pálení s možným nahlášením požáru.

Při pálení musí být dodržovány alespoň dále uvedené základní zásady požární bezpečnosti! Pálit je možné jen za vhodných klimatických podmínek, primárně v období od listopadu do března. Je zakázáno pálit za dlouhotrvajícího sucha a silného větru. Při slabých srážkách a vysokých teplotách v letních měsících je prakticky nemožné tyto činnosti provádět bezpečným způsobem. Před započítím pálení je vhodné vždy ověřit platnost meteorologických výstrah (např.: www.chmi.cz) a zda není vydán zákaz pálení a rozdělá-

vání ohňů ve volné přírodě (místně příslušný krajský úřad).

Přijezdové cesty k místům pálení musí být průjezdné. Pálení je nutné zajistit vždy nejméně dvoučlennou skupinou s určeným vedoucím starším 18 let. Alespoň jedna osoba by měla mít u sebe mobilní telefon. Na pracovišti musí být k dispozici nářadí k zamezení šíření ohně (motky, lopaty, kbelíky) a dostatečná zásoba hasebních látek, tj. vody (min. 20 l na jeden oheň), či hasicích přístrojů.

Místo pro ohniště nesmí být v blízkosti suchých travin, na rašeliníštích, na mravenišťích, na pařezech a jiných požárně nebezpečných místech. V době bez sněhové pokrývky musí být izolováno pruhem širokým nejméně jeden metr, z něhož se odstraní veškerý hořlavý materiál až na úroveň minerální půdy. Vhodný průměr ohniště nepřesahuje 3 m, nikdy nesmí přesáhnout 6 m. Pálení klestu v souvislých pruzích nebo plochách je zakázáno. Rozstup mezi dvěma ohništi by měl být min. 6,5 m. Zároveň mohou být využívána max. 4 ohniště.

Pálení lze provádět pouze v první polovině pracovní směny. K zakládání ohně je zakázáno používat nebezpečný odpad, případně materiál, jehož hořením vznikají jedovaté látky (např. pneumatiky, duše, plasty apod.). Velké hromady klestu nesmí být zapalovány najednou. Výška plamene nesmí přesahovat dva metry a klest je nutné přikládat na ohniště postupně. Sálavé teplo ani žhavé částice odlétávající z ohně nesmí ohrožovat okolí. Při náhlém zhoršení počasí (vítr) je nutné pálení přerušit a oheň uhasit. Pracoviště je možné opustit až po úplném uhašení ohně. Zuhelnaté zbytky je potřeba shrnout směrem ke středu ohniště nejméně půl metru od jeho okraje. Po ukončení pálení je nutné kontrolovat jednotlivá ohniště po dobu 5 dnů nebo do doby vydatného deště alespoň jednou denně (nejlépe 2–3x denně). Tato povinnost odpadá při pálení za sněhové pokrývky. Případné prohořívající vrstvy je nutné vždy opětovně uhasit.

Vymyká-li se pálení klestu vlivem nepříznivých podmínek kontrole a bezprostředně hrozí vznik lesního požáru, neváhejte a neprodleně ohlaste požár HZS na telefonním čísle 150 nebo 112!

Doporučená literatura

Lubojácký J. 2023: Prevence vzniku lesních požárů. Lesnická práce, 102(12) – Příloha: 4 s.

Lubojácký J., Véle A. 2022: Pálení klestu a ochrana lesa. Lesnická práce, 101(12) – Příloha: 4 s.

Poděkování

Příspěvek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství v rámci smlouvy na zajištění Lesní ochranné služby.

Ing. Bc. Jan Lubojácký, Ph.D.
Lesní ochranná služba

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Poradenská činnost SVOL – provádění auditů lesního hospodaření

Jednou ze základních činností SVOL je zajišťování poradenské činnosti pro vlastníky lesů, a to včetně metodické pomoci při obhospodařování lesních majetků. Do této kategorie poradenství lze zařadit zejména poskytování průběžných informací ke změnám lesnické legislativy, správné lesnické praxi, ekonomice lesního hospodaření včetně škod působených zvěří a omezení hospodaření z důvodu ochrany přírody.

Kromě toho SVOL nabízí svým členům, ale i ostatním vlastníkům lesa, provedení auditu lesního hospodaření (lesnického auditu) na zadané téma. Účel a obsah tohoto auditu může být různý dle konkrétních požadavků zadavatele. Lesnické audity provádí SVOL za úhradu přímých nákladů vynaložených v souvislosti s jejich prováděním.

Nejčastějším obsahem lesnických auditů je posouzení dodržování ustanovení účinných právních předpisů týkajících se hospodaření v lesích v praxi. Tento audit je za normální hospodářské situace neovlivněné působením různých kalamit poměrně rutinní záležitostí. Jeho standardní součástí je posouzení souladu hospodaření s požadavky účinného lesního zákona (dodržování závazných ustanovení LHP, dodržování zákonných požadavků a omezení /bilance a zalesnění holin, zajištění kultur, výchova, těžba a ochrana lesa/ a vedení evidencí při hospodaření v lese), dále požadavků zákona

o obchodu s reprodukčním materiálem, zákona o uvádění dřeva na trh, popř. rostlinolékařského zákona.

V posledních letech charakterizovaných urychlenou novelizací zásadních „lesnických“ právních předpisů nabývá tento audit stále více na významu. Posouzení

zákonnosti stávajícího způsobu hospodaření včetně doporučení případných opatření k nápravě, může jeho zadavateli dobře posloužit jako včasná prevence před případnými sankcemi ze strany orgánů státní správy lesů nebo České inspekce životního prostředí.

Běžnou součástí prováděných lesnických auditů je rovněž dodržování zásad správné lesnické praxe. V rámci tohoto auditu, na rozdíl od posouzení zákonitosti, však může dojít k situaci, kdy zainteresované strany nebudou mít na výsledek auditu totožný názor. To se může týkat např. aktuálně velmi doporučovaných metod přírodně blízkého obhospodařování lesů, zejména pokud by byly realizovány bez ohledu na vhodnost konkrétních přírodních podmínek pro tento způsob hospodaření.

Časově a odborně nejnáročnějším typem auditu je ekonomický audit lesního hospodaření, který se vedle zhodnocení stavu ekonomiky stále častěji zaměřuje na možnosti zvýšení finančních podpor a další rozvoj ekosystémových služeb lesa na daném lesním majetku. V rámci kapacit SVOL lze případným zájemcům (v tomto případě pouze členům SVOL) zajistit zejména posouzení základních ekonomických vstupů lesního hospodaření (výnosů za prodej dříví a nákladů na provádění pěstebních a těžebních činností) a posouzení využití možností čerpání dostupných finančních podpor na hospodaření v lesích (mandatorních výdajů, finančních příspěvků, dotací EU atd.).

V případě zájmu o uvedenou službu kontaktujte ústředí SVOL.

Ing. Tomáš Dohnanský
Odborný poradce SVOL

Poradenská činnost SVOL pro drobné vlastníky lesů

příručka pro vlastníky lesů do 50 ha

PROČ A JAK V LESE HOSPODAŘIT

Správná lesnická praxe v pěstební a těžební činnosti
2. vydání

Změny v rezortní lesnické statistice a tvorba ekonomického informačního systému v lesním hospodářství

Začátkem roku 2024 zástupci SVOL s překvapením zjistili, že v rámci Programu statistických zjišťování na rok 2024, publikovaného ve Sbírce zákonů pod č. 316/2023 Sb., došlo k zásadním změnám v obsahové náplni statistického výkazu Les (MZe) 1-01. Jedná se o rozšíření okruhu respondentů o skupinu vlastníků lesů od 50 do 200 ha a dále o zásadní změnu struktury vykazovaných dat (výrobních i ekonomických ukazatelů). Celkově tak dochází k nárůstu vykazovaných dat v pěstební, těžební i ostatní lesnické činnosti. Zcela nově budou šetřeny např. údaje týkající se ekosystémových služeb lesa poskytovaných veřejnosti.

O chystaných změnách v dosavadním systému lesnické statistiky nebyl SVOL ze strany kompetentních úřadů vůbec informován. Potřebu získání věrohodných dat o hospodaření vlastníků lesů zejména pro potřebu státní dotační politiky přitom SVOL nikdy nezpochybňoval, zavedení ekonomického informačního systému pro lesní hospodářství (EIS) je dokonce jednou z priorit SVOL. Zmíněná potřeba státu však byla realizována bez přímé účasti, a tedy i možnosti ovlivnění ze strany SVOL.

V důsledku změn výkazu lze bohužel očekávat další zvýšení administrativní náročnosti při jeho zpracování, a to i v případě

realizované elektronizace. Z tohoto důvodu SVOL již v minulosti opakovaně požadoval, aby byli nestátní vlastníci lesů za tuto službu adekvátně kompenzováni (finančně či jinou motivační podporou, např. preferencí v dotačních pravidlech, ekonomickým poradenstvím apod.). O tom, zda se s touto motivací uvažuje a v jaké výši, nemáme dosud žádné informace. Stejně tak není jasné, zda bude zajištěno včasné proškolení respondentů ke způsobu vyplňování výkazu a průběžné poradenství při nejasnostech. Samostatnou otázkou je způsob zajištění ochrany citlivých ekonomických údajů.

Na základě uvedeného požádal SVOL Ministerstvo zemědělství (MZe) o vysvětlení vzniklé situace včetně informace o dalším postupu tvorby EIS. V písemné odpovědi MZe byl zejména přislíben odklad aplikace nového podrobného tiskopisu, tj. data v nové struktuře budou vlastníci lesa (včetně vlastníků od 50 do 200 ha) plnohodnotně poskytovat až od

roku 2025. Z dopisu dále vyplynulo, že cílem MZe je disponovat vlastním souborem dat ve struktuře a rozsahu, který bude MZe vyhovovat. Toho má být docíleno přechodem z tzv. vyčerpávajícího zjišťování statistických dat na tzv. zjišťování výběrové. Vybraní respondenti mají být součástí trvalé sítě testovacích lesních majetků. Jejich výběr přitom musí zajistit

reprezentativnost velikostních kategorií lesních majetků i tzv. klasifikačních jednotek, které mají zachycovat reprezentativní modely hospodaření v různých přírodních a výrobních podmínkách ČR. Tvorba EIS by měla potom pokračovat vytvořením katalogu směrných (jednotkových) cen a mezinárodního srovnání ekonomických ukazatelů lesního hospodářství v rámci systému DACH. Jen doufejme, že už se tak bude dít za přímé účasti SVOL, o což budeme i nadále velmi usilovat.

MZe předpokládá, že výsledný systém EIS bude sloužit nejen státu a vlastníkům lesů, ale i odborné veřejnosti např. v oblasti oceňování lesů nebo laické veřejnosti např. při prodeji lesních majetků. Ochrana citlivých dat vlastníků lesů má být přitom zajištěna jejich přísnou ochranou podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Ing. Tomáš Dohnanský
Odborný poradce SVOL

Jak je to s odpovědností za škodu v případě, když padne strom na auto zaparkované na nelesním pozemku, který sousedí s lesem (pole, louka či zejména zahrada)?

JUDr. Ing.
Martin Flora, Dr.
advokát

Odpovědnostní vztahy související mj. s pády stromů a jejich částí jsou upraveny primárně v ustanoveních občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb. v platném znění) a lesního zákona (zákon č. 289/1995 Sb. rovněž v platném znění). Na druhém místě označený předpis, tj. lesní zákon, označuje les za nenahraditelnou složku životního prostředí (§ 2) a v celém svém obsahu respektuje, že les jako přírodní, resp. přírodě blízký ekosystém představuje prostředí ze své podstaty rizikové, což vylučuje, aby za škody vyvolané prostými projevy jeho existence odpovídal vlastník lesa. To je vyjádřeno mj. v ustanovení § 22 lesního zákona, podle něhož jsou vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa. Tato ochranná opatření jsou vlastníci nemovitostí a investoři staveb a zařízení oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, přičemž vlastníci těchto pozemků musí provedení zabezpečovacích opatření strpět. Mechanismus zde zakotvený je slovy důvodové zprávy k lesnímu zákonu vyjádřením shora naznačené zásady, že „vlastník lesa neodpovídá jinému za škody, které vzniknou v důsledku prosté existence lesa.“

Jsou to tedy primárně vlastníci nemovitostí nacházejících se v blízkosti lesa, nikoliv vlastníci lesa, kdo je povinen zajišťovat jejich ochranu před škodami vzniklými mj. pádem stromů nebo jejich částí z pozemků určených k plnění

funkcí lesa. I když se dotaz netýká škody na nemovitosti, nýbrž **škody vzniklé na automobilu, který je na nemovitosti zaparkován**, zůstává popsán mechanismus i v takovém případě zachován, neboť **povinnost vlastníka nemovitosti**

Foto: Unsplash

přiléhající k pozemku určenému k plnění funkcí lesa podle § 22 odst. 1 lesního zákona je konkretizací obecné preventivní povinnosti zakotvené v § 2900

občanského zákoníku i ve vztahu k poškození silničních vozidel. To potvrdil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 1.6.2015 č.j. 25 Cdo 1234/2015 v podobě závěru, že „preventivní povinnost vlastníka komunikace v podobě provedení

§ 415 obč. zák. a její porušení lze dovodit tehdy, je-li hrozící škoda pro vlastníka komunikace objektivně předvídatelná (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 4. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2358/2013, publikovaný pod C 13871 v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu. Každý je totiž povinen zachovávat vždy takový stupeň bedlivosti, který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který – objektivně posuzováno – je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku; není však uložena povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2003, sp. zn. 25 Cdo 618/2001, Soubor C 1725). ... Nesprávná je pak domněnka dovolatele (pozn. - tím byl vlastník komunikace), že se na něho povinnost podle § 22 odst. 1 lesního zákona nevztahuje, neboť dopadá právě na něj, jakožto vlastníka pozemní komunikace ohrožené škodou, jež má svůj původ v pozemku určeném k plnění funkce lesa.“

Pokud vlastník ohrožené nemovitosti, tedy pozemku se zaparkovaným autem, své preventivní povinnosti nedostojí, je rozsah „zbytkové“ odpovědnosti vlastníka lesa zpravidla minimální. I to lze doložit závěry Nejvyššího správního soudu vyjádřenými v jeho rozsudku ze dne 31.7.2008 č.j. 2 As 7/2008-50: „Ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona ... obsahuje zvláštní úpravu preventivní povinnosti vzhledem k § 417 občanského zákoníku, která spočívá v generálním oprávnění těchto osob k provedení nezbytných zásahů do jednotlivých složek lesa za účelem předejití možným škodám na jejich nemovitém majetku a za-

řízení; přiměřenost a vhodnost takového zásahu je přitom zásadně na posouzení orgánu státní správy lesů. Nedostojí-li tedy vlastník nemovitostí nebo investor stavby a zařízení této své preventivní povinnosti, je logicky vyloučeno, aby vlastníci pozemků určených k plnění funkcí lesa odpovídali za škodu způsobenou v § 22 odst. 1 lesního zákona demonstrativně vyjmenovanými činiteli. Stejně jako preventivní povinnost je na vlastníka nemovitosti přenesena i povinnost k úhradě nákladů na provedení těchto nutných opatření.“

Existence speciální úpravy preventivní povinnosti obsažené v § 22 lesního zákona ovšem neznamená, že vlastník lesa je odpovědnost za škodu zcela zproštěn, ani že za vznik škody bude vždy odpovídat vlastník ohrožené nemovitosti. Může tak vzniknout situace, kdy vlastník ohrožené nemovitosti svou preventivní povinnost splní, tzn. učiní vše, co lze od něj rozumně požadovat, aby vzniku škody zabránil, a to včetně návrhu na provedení preventivních opatření předvídaných § 22 odst. 1 lesního zákona, zatímco **vlastník lesa na „svou“ část preventivní povinnosti zcela rezignuje. V takovém případě by odpovědnost za vzniklou škodu mohla být spatřována výlučně na straně vlastníka lesa.** Nelze ovšem vyloučit ani vznik situace, kdy **za vzniklou škodu nebude odpovídat nikdo** – tak tomu může být např. **v případě pádu zcela zdravého stromu vyvolaného zásahem vyšší moci**, např. v důsledku tornáda nebo úderu blesku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 4. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2358/2013). **Vždy tedy záleží na konkrétních okolnostech příslušného případu, které jsou zpravidla jedinečné a mohou výsledné právní posouzení významně ovlivnit.**

PŘIPRAVUJEME

10. dubna 2024

**Akce pro obce, které mají les – Brno, Silva Regina, pavilon P, sál P4
10:00–13:00**

Srdečně zveme starosty obcí, které vlastní les, a jejich hospodáře na členskou schůzi SVOL- komory obecních lesů spojenou s odborným seminářem „Nová úprava stavebního zákona, nový zákon o jednotném environmentálním stanovisku“.

PROGRAM:

- **10:00–10:20** Informace o aktuálním dění v oblasti lesního hospodářství, informace z činnosti Komory obecních lesů a SVOL – **Ing. Jiří Svoboda**, předseda SVOL a předseda Komory obecních lesů
- **10:20–12:20** Nová právní úprava stavebního zákona, nový zákon o jednotném environmentálním stanovisku – **JUDr. Ing. Martin Flora, Dr.**, advokát, odborník na právo životního prostředí, lesní a myslivecké právo, obchodní, občanské a stavební právo
- **12:20– 12:40** Společný obchod se dřívím – nové odbytové příležitosti pro vlastníky lesů, transparentnost prodeje, možnost využití veřejných trhů - **Ing. Petr Král**, jednatel SVOL obchodní s. r. o.
- **12:40 – 13:00** Diskuse, dotazy, závěr

Podrobnosti na www.svol.cz

Návrh novely zákona o lesích pod drobnohledem

SVOL byl iniciátorem novely zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, a s dalšími organizacemi v rámci společné platformy formuloval zásadní požadavky, které je potřeba do novely promítnout.

SVOL požadoval zejména:

- volnější ruce pro vlastníky lesů (redukce stávajících závazných ustanovení LHP, úplné vypuštění závazných ustanovení LHO, snížení administrativy u úmyslných i nahodilých těžeb, nové definice holiny, přírodě bližšího hospodaření a výběrné těžby, vedle stávajících způsobů lesnického hospodaření podpora méně využívaných systémů hospodaření zejména podrostních, výběrných, nízkých a středních lesů),
- vhodná adaptační opatření (prodloužení lhůt pro zalesnění ze 2 na 6 let, prodloužení lhůty pro zajištění lesních porostů ze 7 na 12 let, snížení věkové hranice pro mýtní úmyslnou těžbu z 80 na 60 let, stanovení doby obmýtní pro les nízký a střední na 20 let, možnost využít reprodukčního materiálu borovice,

modřínu a smrku k umělé obnově z vlastního lesa),

- reformu státní správy lesů (vznik samostatných lesních úřadů, odstranění duplicity kontrolní a dozorové činnosti v LH a zrušení vrchního státního dozoru v lesích),
- podporu dobrovolného sdružení drobných vlastníků prostřednictvím službových a hospodářských spolků,
- zavedení platby za ekosystémové služby.

Od předání paragrafového znění novely zákona ministři zemědělství v prosinci 2022 proběhla řada jednání se SVOL a dalšími zainteresovanými, ale i jednání mezi vedením obou resortů – zemědělství a životního prostředí.

Návrh novely předložený do mezi-resortu:

- upravuje definice některých pojmů a vymezení lesních pozemků,
- zavádí registr kategorizace lesů a registr lesnické typologie,

- zjednodušuje proces zpracování LHO,
- mění způsob výpočtu poplatků za odnětí pozemků plnění funkcí lesa,
- upravuje povinnosti OLH a podmínky pro udělování licencí,
- výslovně přenáší na Ústav pro hospodářskou úpravu lesů výkon některých odborných činností,
- aktualizuje zmocnění pro finanční nástroje státní lesnické politiky a pro služby zajišťované

státem s cílem přizpůsobit kompetence orgánů státní správy lesů a vytvořit legislativní rámec pro nově pojaté podpory vlastníků lesa z titulu ekosystémových služeb,

- umožní užívání státních lesů zejména v režimu školních polesí pro účely odborné přípravy studentů lesnických oborů středních lesnických škol,
- neřeší reformu státní správy lesů prostřednictvím lesních úřadů, zavádí na všech ORP povinnost minimálně jednoho úředníka státní správy lesů,
- neobsahuje podporu sdružování drobných vlastníků. (red)

NÁVRH NOVELY JE K DISPOZICI POD TÍMTO ODKAZEM:

<https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND2QDX84M/>

Připomínky podané SVOL jsou uvedené na www.svol.cz.

Nyní je návrh ve fázi vypořádání připomínek.

Návrh novely zákona o dřevu

Do meziresortního připomínkového řízení byl postoupen návrh zákona, kterým se mění zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním cílem návrhu novely je adaptace na evropské „nařízení proti odlesňování“ (EUDR). Nařízení se vztahuje na komodity: dřevo, skot, kakao, káva, palma olejnatá, sója, kaučuk a všechny relevantní produkty uvedené v příloze I nařízení.

Předkládaný návrh novely zákona:

- zakotvuje orgány dozoru nad plněním povinností vyplývajících z nařízení proti odlesňování – dle komodit a kompetencí,
- rozšiřuje úpravu centrální evidence systémů náležitě péče,
- upravuje způsob ukládání předběžných a nápravných opatření,
- reflektuje rozšíření úkolů pro orgány Celní správy České republiky a
- aktualizuje úpravu přestupků.

Podle návrhu by měl být hlavním příslušným orgánem v ČR „Národní lesnický institut“, který vznikne

transformací a rozšířením stávajícího Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů.

Vedlejšími příslušnými orgány podřízenými MZe jsou vedle Institutu, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa a Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Ostatními příslušnými orgány jsou Česká obchodní inspekce, krajské hygienické stanice, Ministerstvo zdravotnictví, Česká inspekce životního prostředí a Ministerstvo životního prostředí.

Institut bude správním úřadem podřízeným Ministerstvu

NÁVRH NOVELY JE K DISPOZICI POD TÍMTO ODKAZEM:

<https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSD3BJ2JM/>

Připomínky je možné podávat do 15. dubna 2024.

zemědělství. Celkové náklady se odhadují na minimálně 97 milionů (scénář 1), po doplnění chy-

bějících údajů o počtu hospodářských subjektů a tím i nárůstu povinných kontrol (scénář 2) však lze dle předkladatele očekávat minimální náklady cca 130 milionů.

EU nemá v současné době finanční nástroj na úhradu implementace nařízení. Nařízení bude financováno ze státního rozpočtu, členský stát je povinen nařízení implementovat. Pro scénář 1 se odhaduje 2120 kontrol ročně (potřeba 61 zaměstnanců), pro scénář 2 je odhadováno 2 827 kontrol ročně (potřeba 81 zaměstnanců). Problematika financování bude dle

důvodové zprávy k novele řešena v rámci dalšího legislativního procesu.

Ve výše uvedených částkách jsou započteny pouze náklady spojené s kontrolami bez vedení sankčního řízení. Úhradu nákladů souvisejících s uložením nápravného opatření nebo projednáním přestupku je podle návrhu novely Institut oprávněn požadovat od hospodářských subjektů nebo obchodníků v plné výši!

Nabytí účinnosti návrhu zákona je v souladu s požadavky nařízení proti odlesňování stanoveno ke dni 30. prosince 2024. (red)

3 otázky pro...

Ing. Robin Ambrož, ředitel Lesní správy Zbiroh k záměru zřízení NP Křivoklátsko

1. Mohl byste ve zkratce shrnout, jaká je aktuální situace kolem záměru vlády zřídit Národního parku Křivoklátsko, kam se jednání vyvinula a co se událo v posledním období?

Aktuálně byl předkladatelem záměru (Ministerstvem životního prostředí) předložen do meziresortního připomínkového řízení návrh novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jímž by mělo být zřízeno toto národního parku legislativně realizováno. Proces vyhlášení tedy pokračuje i přes skutečnost, že drtivá většina obyvatel regionu je proti tomuto záměru a MŽP pokračuje prakticky v nulové komunikaci s místními lidmi a odbornými lesnickými organizacemi. Na základní otázky nepřichází žádné odpovědi, případně přichází pouze neurčité a prázdné formulace, které nikomu nic nezřejmí. Způsob komunikace ze strany ministerstva považují za naprosto tristní a je jasnou demonstrací moci a arogance. Stále také v regionu čekáme na již dlouhodobě zmiňované návštěvy pana ministra Hladíka, který po nástupu do funkce sliboval, že bude objíždět místní starostky a starosty. Předsedkyně Svazku křivoklátských obcí a starostka obce Karlova Ves Iveta Kohoutová ho například nikdy osobně neviděla a nezaznamenala ani snahu o slibovanou osobní schůzku.

2. Jaký očekáváte další vývoj?

Jak se v něm bude angažovat SVOL a vy osobně jako člen SVOL a jako ředitel nejrozsáhlejšího soukromého majetku v ČR, který bude s parkem sousedit?

Očekávám, že MŽP bude nadále procesně tlačit na vznik národního parku. Dá se ale čekat, že s ohledem na semknutost regionu a nastavený přístup, bude odpor ještě silnější. Ke křivoklátským obcím se připojují i starostové z dalších

národních parků (zejména ze Šumavy a Českého Švýcarska), kteří dlouhodobě upozorňují na problémy ve stávajících národních parcích a na skutečnost, že je nutné nejdříve zrevidovat způsob fungování současných národních parků a nastavit takový model, který bude více respektovat práva místních vlastníků pozemků a obyvatel a nenadřazovat ochranu přírody nad vše ostatní. Požadavek na revizi zákona v této věci je uveden hned v několika usneseních výborů Poslanecké sněmovny a Senátu PČR. Tato usnesení však Ministerstvo životního prostředí naprosto ignoruje.

Osobně si myslím, že role SVOL je v celém procesu velmi důležitá, protože zde vzniká nebezpečný precedens, že je možné vyhlásit kdekoliv v naší republice jakoukoliv formu ochrany přírody i proti vůli místních obyvatel a vlastníků pozemků, kteří budou tímto záměrem významně dotčeni na svých vlastnických právech. Příkladem budiž

to, že zastupují majetek, který má mít s národním parkem více než 10 km společnou hranici a do dnešního dne (kdy už je NP ve formě návrhu zákona) s námi MŽP nejednalo ani jednou. Zároveň jsme spoluzakladateli a členové Lesnického parku Křivoklátsko, na jehož území má být národní park zřízen a ani v tomto případě s námi nikdo nejednalo.

Proti národnímu parku nebudu nadále vystupovat pouze jako člen SVOLu a zástupce majetku pana Jerome Colloredo-Mannsfelda, ale i jako občan a obyvatel Křivoklátska. I na příkladu našeho majetku je patrné, že citlivý a svědomitý přístup generací lesníků byl pro místní lesy a krajinu mimořádným přínosem a tato kontinuita by měla být nadále zachována. I proto je území Křivoklátska biosférickou rezervací UNESCO v programu Člověk a Biosféra (MAB). Zdejší krajina není pouze Biosféra, není pouze Člověk, je to vyvážený model citlivého využívání území, kte-

rý svou účinnost již jednoznačně prokázal. Oproti tomu je současná pojetí národních parků pokusem na přírodě a místních lidech. Příkladem budiž velkoplošný rozpad celých ekosystémů na Šumavě nebo nejrozsáhlejší požár v historii České republiky a Československa v NP České Švýcarsko.

3. Co Vy osobně pokračujete za největší překážku v konstruktivních jednáních?

Za největší překážku považuji především to, že vznik národního parku je motivován politickým zadáním bez ohledu na skutečné zájmy ochrany přírody. Skutečnost, že celý projekt má politické zadání, přiznal i na projednávání petice proti vyhlášení NP v Poslanecké sněmovně náměstek MŽP Tomáš Tesař. Těmito kroky se vracíme do období totality a současnými postupy popíráme demokratické principy. Vždyť právě místní obyvatelé mají největší zájem na ochraně místního životního prostředí, protože zde žili jejich předci, žijí zde oni a chtějí, aby zde žily i jejich děti. Pokud se oni a celá řada odborníků shodují na tom, že současný model ochrany formou CHKO a celé řady maloplošných zvláště chráněných území je dostatečný, měla by to politická reprezentace respektovat. Místo toho se zde silou snaží vynutit předražený národní park, který v jiných lokalitách nechrání ekosystémy, kvůli kterým byl vyhlášen, ale omezil se pouze na pozorování přírodních procesů.

Na závěr si dovoluji podotknout, že křivoklátskou přírodu není potřeba chránit formou národního parku, ale naopak je potřeba Křivoklátsko chránit před národním parkem fungujícím v takovém pojetí, jako dnes vidíme například na Šumavě a v Českém Švýcarsku. Záruky, že by to tak nefungovalo i zde, nám nikdo dát nedokáže. (red)

LESY NA ÚZEMÍ CHKO KŘIVOKLÁTSKO JSOU DÍLEM ČLOVĚKA:

- les přírodě blízký 4,35 %
- les kulturní s přírodě blízkou skladbou 20,49 %
- les kulturní s přírodě vzdálenou skladbou 17,75 %
- les kulturní s dominancí alochtonního (nepůvodního) smrku a borovice 46,67 %
- les kulturní s geograficky nepůvodní skladbou 10,73 %

Zdroj: VACEK, S., MOUCHA, P., 2012: PÉČE O LESY V CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH ČR, MŽP PRAHA

Petice za samosprávné hospodaření v lesích

Vlastníci lesů v Evropě se bouří. Sběr podpisů pod celoevropskou on-line petici požadující zásadní revizi nařízení o odlesňování a dalších nesmyslných zákonů EU byl zahájen 21. března. Pod záštitou Rakouského lesnického svazu je petice adresována Evropské komisi a Evropskému parlamentu.

Petice

- za udržitelné lesy, odolné vůči změnám klimatu
- za důvěru ve vlastníky lesů
- proti politice paternalismu EU

Velká evropská myšlenka míru a prosperity a udržitelná kultura našeho pečlivého hospodaření s lesy nesmí být ohrožena nařízením EU o odlesňování. Požadujeme evropskou politiku, která podporuje naše vlastníky lesů při aktivním a udržitelném hospodaření a péči o jejich lesy. Politiku, která je zaměřena na potřeby lesů a na potřeby lidí, kteří se o ně starají.

Místo toho, aby je neustále šikanoval novými, přehnanými požadavky a tím otrávil jejich vírou v evropskou myšlenku, musí jim Brusel konečně projevit důvěru. Je zapotřebí politiky, která se řídí zásadami subsidiarity a proporcionality. Jen s vlastníky lesů, a ne proti nim můžeme zajistit lesy odolné vůči klimatu a udržitelné pro budoucnost ve prospěch celé společnosti.

Je čas na změnu kurzu:

Aby toho bylo dosaženo, musí do to být zapojeni vlastníci lesů a podniky. Proto požadujeme komplexní zapojení v rámci struk-

turovaného dialogu o aktivním a udržitelném hospodaření v lesích a jasný závazek Evropské komise, že rozhodovací procesy budou optimalizovány. Aby byla v krátkodobém horizontu odvrácena další zátěž, musí být okamžitě předložena revize nařízení o odlesňování (EUDR). Nejasnosti a právní nejistoty je třeba rychle vyřešit, aby se toto nařízení nestalo zátěží pro lesní hospodářství a podniky. Zastavení globálního odlesňování a znehodnocování lesů nelze dosáhnout byrokratickým obtěžováním mnoha vlastníků lesů v našich zemích.

Z odůvodnění petice:

Naše lesy pro naše děti a vnoučata můžeme zachovat jen tehdy, budeme-li je i nadále ak-

tivně obhospodařovat a udržovat. Právě tomu čelí současná politika EU prostřednictvím zcela nesprávných pokynů a rozhodnutí. Protože je jednostranně zaměřena na omezení lesnictví a využívání dřeva a ponechání lesů napospas. Spoléhá na ideologii místo faktů a na paternalismus místo důvěry. Tato politika je odsouzena k neúspěchu. Protože je to medvědí služba pro ochranu klimatu a zachování naší obyvatelné vlasti. A její jednostrannost je nakonec namířena proti ekonomickému zivobytí a blahobytu lidí. Ohrožuje pracovní místa, regionální hodnotové řetězce a dodávky surovin, které jsou ze všech surovin nejšetnější ke klimatu – našeho místního dřeva. Chce bojovat proti odlesňování ve světě (EUDR)

a ohrožuje budoucnost našich vlastních původních lesů – vytvořením „byrokratického monstra“, které zpomalí naléhavě potřebnou výstavbu a údržbu klimaticky odolných lesů. Tím ohrožuje naši vlast, naše živobytí, naše stanoviště a v konečném důsledku i biologickou rozmanitost, které se tak jednostranně věnuje.

Plné znění petice je k dispozici pod tímto odkazem <https://openpetition.eu/!qtmdr> (red)

<https://www.openpetition.eu/petition/online/fuer-eine-selbstdeterminier-waldbewirtschaftung-gegen-eine-eu-politik-der-bevormundung>

Nový sazebník PEFC C-o-C notifikačních poplatků

PEFC ČR vydal nový sazebník notifikačních poplatků pro PEFC spotřebitelský řetězec lesních produktů (PEFC C-o-C). Tento sazebník byl schválen Sněmem PEFC ČR dne 17. 10. 2023 a platí od 1. ledna 2024. Roční poplatky se stanovují na základě obrátu za produktové kategorie pokryté PEFC C-o-C certifikátem. Po více než dvaceti letech tak dochází k systémové změně při stanovování výše notifikačních poplatků ve spotřebitelském řetězci, cílem je lépe zohlednit a ocenit přínosy PEFC certifikace pro držitele certifikátů.

Sazebník byl sestaven na základě obsáhlých diskuzí a jednání pracovní skupiny PEFC ČR za účasti zástupců producentů a zpracovatelů dřeva a papíru (SDP, ALDP, ČAPLH), jejichž členů se úprava poplatků za PEFC C-o-C certifikaci přímo dotýká. Dohodnuté kompromisní řešení bude následně vyhodnoceno pracovní skupinou ve čtvrtém kvartálu 2024.

Hlavní důvody změny sazebníku PEFC C-o-C

- Výše poplatků v sazebníku PEFC C-o-C v ČR, vycházející pouze z uvedených počtů zaměstnanců, byla v nezměněné podobě v platnosti více než 10 let.
- V okolních zemích jsou sazebníky navázány na celkové obraty PEFC certifikovaných firem, v ČR se pokoušíme nalézt férovější způsob výběru poplatků, proto byl nový sazebník navázán na obraty za PEFC certifikované produkty/kategorie produktů,

čímž je zohledněn přímý přínos PEFC certifikace pro certifikovaný subjekt.

- Roční poplatek za účast v regionální certifikaci lesů v systému PEFC TUH byl zvýšen od roku 2021 o 50 % (ze dvou na tři koruny za certifikovaný hektar lesa).
- Jedním z hlavních cílů úpravy sazebníku bylo narovnání podmínek s okolními zeměmi a přiblížení celkově vybrané částky za PEFC C-o-C certifikaci částce, kterou platí vlastníci lesů za PEFC certifikaci trvale udržitelého hospodaření v lesích.

Podrobnější informace PEFC ČR k novému sazebníku notifikačních poplatků:

- Poplatek je stanoven dle obrátu za certifikované produktové kategorie držitele PEFC C-o-C certifikátu. Certifikovaný subjekt předloží auditorovi v průběhu auditu věrohodný doklad o do-

saženém obrátu za produkty pokryté PEFC C-o-C certifikátem. Pokud firma věrohodný doklad nepředloží nebo nelze zjistit/vylišit obrat za produkty pokryté PEFC C-o-C certifikátem, bude poplatek stanoven dle celkového obrátu firmy, který je uveden v účetní závěrce. Údaje o dosažených obrátech (celkový a za produktové kategorie) bude zaznamenán na čestném prohlášení certifikovaného subjektu a bude dále předán certifikačním orgánem na sekretariát PEFC ČR.

- Notifikační poplatek se stanovuje vždy dle obrátu za celou PEFC certifikovanou produktovou kategorii zařazenou dle přehledu PEFC produktových kategorií, který je součástí výkazu o vydaných certifikátech (při kreditní metodě se tedy neřeší, zda byl produkt prodán jako certifikovaný nebo necertifikovaný – vždy celá kategorie). Do obrátů za PEFC certifikované produktové kategorie spadají i všechny produkty s prohlášením (100% původ PEFC, x % certifikováno PEFC, PEFC kontrolované zdroje).
- Rozhodným obdobím pro stanovení notifikačního poplatku v roce 2024 bude rok 2023 (resp. obraty za rok 2023), v prvním kvartálu 2024 bude stačit odhad obrátů za rok 2023.

- Při souběhu certifikací PEFC TUH a PEFC C-o-C u jednoho subjektu bude do spotřebitelského řetězce zařazena pouze přidružená výroba (přidaná hodnota k vytěžené dřevní surovině, např. štípané palivové dřevo), výkupy atp. Vlastní produkce PEFC certifikované dřevní suroviny (v celých délkách nebo sortimentech bez dalšího zpracování) bude pokryta PEFC TUH osvědčením a do obrátu za produkty pokryté PEFC C-o-C certifikátem se započítávat nebude.
- V případě nové certifikace je obrat za PEFC certifikované produktové kategorie 0 Kč, poplatek tedy bude ve výši 3 000 Kč bez DPH. V dalších letech již bude postupováno dle dosažených obrátů.

- Používá-li společnost jiný fiskální rok než kalendářní, bude se při stanovování poplatků vycházet z údajů za poslední uzavřený fiskální rok dané společnosti.
- V případě, kdy certifikovaný subjekt neumožní auditorovi přezkoumat údaje o obrátech za PEFC produktové kategorie uvedené na čestném prohlášení, předává certifikační orgán na sekretariát PEFC ČR čestné prohlášení bez podpisu auditora a poplatek bude následně stanoven dle celkového obrátu (na tuto skutečnost bude firma auditorem upozorněna).
- Podrobné informace o novém sazebníku jsou uvedeny na webu www.pefc.cz

*Z podkladů PEFC ČR sestavila
Ing. Andrea Skřivánková*

Tabulka nových ročních poplatků (bez DPH) pro držitele PEFC C-o-C

Obrat (mil. Kč)	Poplatek (Kč/rok)
0–25	3 000
25–100	6 000
100–250	12 000
250–500	20 000
500–1 000	30 000
1 000–5 000	50 000
5 000 a více	60 000

PŘIPRAVUJEME

23. dubna 2024

Celostátní konference SVOL – hotel Tři Věžičky, Stráž u Jihlavy

9:00–15:00

Hostem konference bude ministr zemědělství Marek Výborný – diskuse k aktuálním problémům L-D sektoru

DALŠÍ HOSTÉ:

- **Ing. Michal KUČERA**, předseda zemědělského výboru, Poslanecká sněmovna PČR
- **Ing. Lukáš VLČEK**, Poslanecká sněmovna PČR
- **Ing. Pavel HÁJEK**, radní Kraje Vysočina pro oblast lesního a vodního hospodářství, zemědělství, životního prostředí
- **Ing. Libor STRAKOŠ**, výrobně-technický ředitel Lesů ČR, s.p.

ZAJÍMAVÉ PŘEDNÁŠKY, AKTUÁLNÍ INFORMACE:

- Výskyt lesních škodlivých faktorů v r. 2023 a očekávaný stav v r. 2024 – **Ing. Bc. Jan LUBOJACKÝ, Ph.D.**, Lesní ochranná služba, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i
- Lesy v čase změny: Biomonitoringem k pochopení reakcí lesů – **Ing. Jan KREJZA, Ph.D.**, Czech Globe – Ústav výzkumu globální změny AV, v. v. i.
- Aktuálně k aplikaci evropského nařízení o odlesňování v ČR (EUDR), Potenciální posuny lesních vegetačních stupňů – **Ing. Jaroslav Kubišta, Ph.D.**, ředitel Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů
- Aktuálně k nařízení EU o obnově přírody a chystané změně v ochraně druhů - **Ing. Michal SERVUS**, vrchní ředitel sekce ochrany přírody a krajiny, Ministerstvo životního prostředí
- Ochrana soukromého vlastnictví a umístování předmětů do lesa třetími osobami – **JUDr. Ing. Martin FLORA, Dr.**

PŘEDSTAVUJEME

Lukáš Zasadil: Od novely lesního zákona očekávám liberalizaci a volnější ruce vlastníků

V minulém čísle jsme avizovali rozhovor s členem vedení Jihočeského regionu SVOL Ing. Janem Zasadilem z Jihočeských katolických lesů s.r.o. Rozhovor se bohužel nemohl uskutečnit, a proto jsme oslovili pana Zasadila juniora, jednatele firmy. Názory nastupující generace ve SVOL jsou pro jeho budoucnost stěžejní.

Jak se utvářel Váš vztah k povolání lesníka?

Ke vztahu k lesu mne již od mala vedl můj otec. Jako malé nás bral na výlety po okolí Blanského lesa a na ostatní revíry tehdejší lesní správy LČR Český Krumlov. Nechyběly ani večerní výjezdy za myslivostí. Les i myslivost se mi líbily a tento zájem podpořilo přestěhování do Hluboké nad Vltavou, kde jsem měl možnost poznat i práci v oborách. Takže, díky mému otci jsem asi ani neuvažoval o jiné práci.

Po ukončení studia Střední lesnické školy B. Schwarzenberga v Písku jsem krátce pracoval jako zaměstnanec Italských státních lesů v provincii Bolzano. Po návratu jsem nastoupil jako adjunkt na lesní správu Český Krumlov a byl jsem přidělen na revír Nový Dvůr. Od listopadu 2009 jsem pracoval jako referent pro obchod na LHC Kaplice. Po ukončení obchodu jsem přijal nabídku na pozici revírníka na revíru Dopler. V dubnu 2014 jsem nastoupil ke společnosti Jihočeské katolické lesy s.r.o. jako zástupce vedoucího. V listopadu 2022 jsem byl jmenován Biskupstvím českobudějovickým jednatelem společnosti.

Představe, prosím, čtenářům stručně majetek Jihočeských katolických lesů – jakou má druhovou skladbu, jak se vypořádává s následky kůrovcové kalamity atd.

Společnost byla založena 7. února 2014, jediným vlastníkem je Biskupství českobudějovické. Jsme servisní organizací pro správu lesů na lesních majetcích jednotlivých farností a biskupství. Správu lesů vykonáváme i řádům: Kongregaci sester Nejsvětější Svátosti a Kongregaci bratří Nejsvětější Svátosti (Petríni). Hospodaříme celkem na 3 532 ha. Naše správa je převážně v Jihočeském kraji, dále pak zasahuje do Plzeňského kraje, Středočeského kraje a Kraje

Vysočina. Na tyto majetky jsme nechali zpracovat 11 LHP, rozdělení LHC je dle jednotlivých vikariátů, dále na majetek biskupství a majetek Petrínů. Vzhledem k velké roztržitosti majetků jsme byli nuceni vytvořit sedm lesnických úseků, kdy pět hajných má na starost 500–600 ha a z důvodu velkého objemu výroby byl jeden úsek rozdělen na dva menší úseky.

Dle jednotlivých LHP, platných od roku 2017, je druhová skladba námi obhospodařovaných lesů následující: smrk 51 %, borovice 25 %, buk 5 %, dub 5 %, modřín 2,5 % a jedle 2 %. Zbýlých necelých 10 % tvoří ostatní dřeviny. Během kůrovcové kalamity jsme se zaměřili na další možnosti, jak zhodnotit naše dříví, abychom se vyrovnali s následky kalamity a prudkým poklesem cen dřeva. Prvním projektem bylo začít výrobu palivového dřeva s prodejem přímo koncovým odběratelům a tím zhodnotit vlákninové sortimenty. Dále se biskupství podařilo získat do vlastnictví menší pilu, kterou naše společnost provozuje. Tím jsme získali prostory pro výrobu paliva, můžeme zhodnotit další sortimenty a vyrobené řezivo rovnou sušit v suškách, které byly součástí areálu. Zároveň máme skladovací prostory pro pletiva a podobné materiály potřebné k péči o mladé lesní porosty. Prozatím je pila ve zkušebním provozu.

Při kůrovcové kalamitě jsme ročně zpracovávali i skoro trojnásobek objemu těžeb oproti plánu, který jsme si stanovili po schválení LHP. Plány těžeb dle jednotlivých LHP v roce 2017 počítaly s maximální výší 360 000 m³ na decennium. Plánem JČKL bylo vytěžit za decennium zhruba o 100 000 m³ méně. Díky kůrovcové kalamitě nebylo možné tento úsporný plán těžeb realizovat.

Navýšení těžeb logicky pro nás znamená i navýšení všech pěstebních prací. Z původních cca 40 ha zalesnění (v letech 2015–2018) jsme díky kalamitě zalesňovali ročně až 91 ha. Na pěstební práce máme vytvořený rezervní fond, ale ten v ročním rozpočtu pokryje pouze část potřebných financí. Snažíme se maximálně využívat dotační tituly na pěstební činnost a samozřejmě co nejlépe zpeněžit námi těžené dříví. Máme rozpracované i další projekty, které by měly v budoucnu přispět k lepším finančním výsledkům společnosti.

Co si jako lesník z praxe slibujete od novely lesního a mysliveckého zákona?

Český zákon o lesích v porovnání s evropskými zeměmi má největší míru legislativních omezení, a tím omezuje vlastníky lesů v jejich rozhodování, jak hospodařit. Proto od novely lesního zákona

očekávám liberalizaci a posílení práv vlastníků lesů (např. v návrhu novely je závazným ustanovením LHP pro nestátní vlastníky lesů pouze maximální výše těžeb).

Posílení práv vlastníků naopak neodpovídá možnost konání sportovních nebo kulturních akcí do počtu 100 osob na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) bez písemného souhlasu vlastníka, jak je v novele navrženo. Konat sportovní či jiné akce na PUPFL je dle mých zkušeností možné, vždy však ale se souhlasem vlastníka či pachtýře, který ví, že v termínu plánované akce bude na zájmových pozemcích např. prováděna těžba, přibližování nebo odvoz dřeva a účastníci akce by se tak mohli vystavit nebezpečí úrazu. Vlastník by se měl podílet i na stanovení trasy nebo míst, kde se akce mají konat, aby nedocházelo ke škodám na jeho majetku (poškození kultur, oplocení a podobně).

Je dobře, že pozitivní motivace vlastníků k výsadbě melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) bude pokračovat. Podíl MZD ve výsadbách už nyní překračuje požadovaná procenta a zvyšuje se. Novela zákona o myslivosti byla již několikrát v legislativním procesu minulých vlád projednávána, nikdy však tento proces nebyl ukončen jejím přijetím. Současné znění návrhu novely má za cíl stanovit pravidla a postupy, které povedou

ke snížení škod zvěří, které jsou enormní. Je reálný předpoklad, že škody zvěří budou i nadále vysoké, vzhledem k nově zalesněným plochám po kůrovcové těžbě, které často dosahují desítek ha. Lovit zvěř v takto rozlehlých kulturách a probírkách bude velmi obtížné.

Velmi diskutovanou je v novele navržená minimální velikost honitby 250 ha, povolenka k lovu pro hospodařící subjekty s výměrou 30 ha, kde se vede diskuse, zda má být tato povolenka nároková nebo mít formu sankční při neplnění plánu lovu uživatelem honitby. Vlastníci obor nesouhlasí s navrženým volným vstupem veřejnosti do těchto účelových zařízení s intenzivním chovem zvěře a celoroční možností lovu, kde přítomnost návštěvníků zvěř ruší nehledě na riziko možného úrazu při lovu zvěře. Přípomínek je mnoho a při druhém čtení ve sněmovně jistě zazní mnoho pozměňovacích návrhů. V myslivecké veřejnosti je několik názorových skupin, které budou prostřednictvím zákonodárců prosazovat své zájmy.

Dosažení cíle novely, snížení škod zvěří, je možné jen zvýšeným odlovem v oblastech jejího přemnožení. Motivovat uživatele honiteb ke zvýšeným odlovům je možné cestou pozitivní, výplatou zástřelného nebo naopak negativní, udělováním pokut za nesplnění plánu lovu. Osobně jsem přesvědčen, že pozitivní motivace by přinesla požadovaný výsledek. Vzhledem k tomu, že udělování pokut za nesplnění plánu lovu je i v současné době možné a z minulosti víme, že ke snížení stavů zvěře na základě sankcí nedochází. V některých případech může sankce negativně ovlivnit finance na pořízení prostředků pro příkrmování zvěře.

Jaká témata řeší regionální organizace SVOL u Vás v kraji nejčastěji?

Regionální organizace SVOL řeší prakticky stejná témata, která se řeší na republikové úrovni. Jedná se hlavně o novelu lesního zákona, zákona o myslivosti, finanční příspěvky, společný obchod, připravované akce v rámci jihočeské organizace. **(red)**

PŘÍŠTĚ:

Ing. Josef FORST,
jednatel společnosti
Domažlické městské lesy s. r. o.,
nový předseda Plzeňského regionu
SVOL a člen republikového výboru

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz.